

Kahesneljättä Runo.

Marjatta kauan neitenä kotona ollut joutuu paimeneen, syöpi kummanlaisen marjan, josta hänelle syntyy poika. Tuon pappi lasta ristimään, kysyy pappi ku saataisi isättömän poian tuomariksi. Saahaan vanha Väinämöinen, tuomitsee poian suohon wietäväksi. Ukasee suunsa kaksiviikkonen lapsi ja pakisee jo wäärin tuominneeksi. Siittä suutuwa Väinämöinen jo laulaksen pois elävien luosta, kantelen ainoastansa muistoksi jälle jättävä.

Marjatta koria kuopus
 Kaswo koišsa korkiašsa;
 Hirren kynnyštä kulutti
 Hienosilla helmoillansa,
 5. Kamanoa kaks hirttä
 Pätöwillä päärivoilla,
 Siltalauan lattiaa
 Rautokengän fantasiaa.

Marjatta koria kuopus
 10. Uina piikuen pitänyt,
 Uina ollut neityenä,
 Pantu on lehmän lypsentähän.
 Lypsi lehmät leppehešti,
 Muut on kaikki lehmät lypsi,
 15. Senpä heitti lypsämättä,

Ku oli häirynyt härille.

Marjatta foria kuopus;

Uina piikuen pitänyt,

Uina ollut neityenä,

20. Oli kirkkohon menemä.

Sai oronen waljahisin,

Puna puikkojen etehen,

Ei istu oron rekehen.

Pantu on tamma waljahisin,

25. Ruskia reen etehen,

Ei istu rekehen tamman,

Sok' oli ollut upehilla.

Pantu on ruuna waljahisin

Puhas puikkojen etehen,

30. Niin istu rekehen ruunan,

Sillä kirkkohon ajawi.

Marjatta foria kuopus

Uina piikuen pitänyt,

Uina ollut neityenä,

35. Pääty karjan paimeneksi,

Päski lammasten keralle.

Pah' on olla paimenesä,

Dyttölapsen liiatenki;

Mato heinässä matawi,

40. Sifiliskot siuottawi.

Ei mato matanutkana,

Sifilisko siuottanna,

Oli marjanen mäellä,

Punapuola kankahalla.

45. Niin marja mäeltä huuti,

Punapuola kankahalta:

"Tule neiti poimimahan,

Tinarinta riipomahan;

Wyö waski walitsemahan,

50. Ennen kun etona syöpi,
Mato musta muikkoawi."

Marjatta koria kuopus

Meni marjan katsontahan,

Punapuolan poimentahan.

55. Keksi marjasen mäeltä,

Punapuolan kankahalta:

"On marja näkemihän,

Puola ilmoin luomihän;

Ulahahko maasta syöä,

60. Ulahahko puuhun nosta."

Tempo kartun kankahalta,

Sillä marjan maahan sorto;

Kirpo marjanen mäelle,

Siitä mäelle seisotaksen.

65. "Nouse maria helmoilleni!"

Nousi marja helmoillensa.

"Nouse maria wyöni päälle!"

Nousi marja wyönsä päälle.

"Nouse maria rinnoilleni!"

70. Nousi marja rinnoillensa.

"Nouse marja huulilleni!"

Nousi marja huulillensa;

Huuliltansa kiehellensä,

Kieleltä keruhsihinsa,

75. Siitä watsahan walahti.

Marjatta koria kuopus
 Siitä tyyty, siitä täyty,
 Siitä paksuksi panihen,
 Lihawaksi liittelihen.

80. Kanto kohtua kowoa,
 Watsan täyttä waihiata,
 Ympäri yheksän kuuta,
 Kuuta puolen kymmenettä.

Niin kuulla kymmenennellä

85. Waimon waiwaksi tulewi,
 Painuwi pakolliseksi,
 Watsan täysi waihiaksi.

Siitä meidän Marjatta
 Jo tuossa ajattelewi,

90. Minne mennä, kunne käyä,
 Kusta kylpyä kylällä.

Sanan wirkko, noin nimesi:

”Piltti pieni piikaseni!

Lähe kylpyä kylästä,

95. Saunoa Sariolasta,
 Jossa huono hoiwan saisi,
 Awun ange tarwitseisi.”

Piltti pienin piikojansa,

Paras palkkalaisiansa,

100. Hyvä kielas käskeäkki,
 Keviä kehuttoaki,
 Koprin helmansa kokosi,
 Käsin kääri waattehensa,
 Sekä juoksi, jotta joutu,

105. Ruman Ruotuksen tupahan.

Ruma Ruotus paitulainen

Syöpi, juopi pöyhän päässä,
Päässä pöyhän paiollahan,
Niwan aiwinaisillahan.

110. Ruma Ruotuksen emäntä
Pieho sillan liitoksella,
Laaho keskilattialla,
Eläwi hywän tawalla.

Sano Piltti pieni piika:

115. "Päksin kylpyä kylästä,
Saunoa Sariolasta,
Jossa huono hoiwan saisi,
Uwun ange tarwitseisi."

Ruma Ruotuksen emäntä

120. Sanan wirkko, noin nimesi:
"Kellen kylpyä kyselet,
Kellen aihelet apua?"

Sano piltti pieni piika:

"Kysyn muorille kotona."

125. Ruma Ruotuksen emäntä
Sanan wirko, noin nimesi:
"Ei kylyt kylähän joua;
On kylpy Rytömaellä,
Huone hougikkoella,

130. Johon portto poiat saapi,
Tuulen lautta lapset luopi."

Piltti pieni piikojansa

Seikä juoksi, jotta joutu,

Sano tuonne tultuansa

135. Juoksi muorinsa kotona:

"Eule kylpyä kylässä,
Saunoa Sariolassa.

- Ruma Ruotus paitulainen
Eöip' on joip' on pöyhän päässä,
140. Päässä pöyhän paiollahan,
Niwan aiwinaißillahan,
Ruma Ruotuksen emäntä
Pieho fillan liitoksella,
Laaho keskilattialla,
145. Eläen hywän tawalla.
Mie sanoin sanalla tuolla:
Päksin kylpyä kylästä,
Saunoa Sariolasta,
Jossa huono hoiwan saisi,
150. Awun ange tarwitseisi.
Ruma Ruotuksen emäntä
Sanan wirko, noin nimesi:
Kellen kylpyä kyselet,
Kellen aihelet apua?
155. Mie sanoin sanalla tuolla:
Kysyn muorille kotona.
Ruma Ruotuksen emäntä
Sanan wirkko, noin nimesi:
Ei kylty kylähän joua;
160. On kyly Kytömäellä,
Huone hongikkoella,
Johon portto poiat luopi,
Tuulen lautta lapset saapi."
Siitä meidän Mariatta
165. Itse tuon sanoiksi wirkki:

"Pähteä minun tulewi,
Niinkuin muinenki kasakan,
Eli orjan palkollisen."

Wiepi vastaan warjossansa,
170. Ehen lempisuojaßansa,
Ustua taputtelewi
Huonehesen hongikolle,
Tallihin Tapiomäelle.

Niin sano sanalla tuolla,
175. Pausu tuolla lausehella:
"Henkeäs hywä hewonen,
Huokoas wetäjä warsa!
Watsan kautta waiwaloisen,
Kylylöly löyhäntä,

180. Sauna lämpönen läheta,
Totta huono hoiwan saisi,
Uwun ange tarwitseisi."

Henkäsi hywä hewonen,
Huokasi wetäjä warsa,
185. Watsan kautta waiwallisen.
Min hewonen henkeäwi,
Se on luotu kyllyn löly,
Wesi wiskattu wiaton.

Siitä meidän Marjatta
190. Kylpi kyllyn kylästänsä,
Watsan lölylyn wallaltansa.
Saip' on tuonne poikuenta
Heinille kesäteoille,
Suorajouhen soimen päähän.

195. Siitä meidän Marjatta

- Otta poian polwillensa,
 Lapsen lannepuolellensa.
 Kasvatteli poiuttansa,
 Kullaista omenuttansa,
 200. Hopiaista saunoansa,
 Alla seulan seulottawan,
 Alla korvon kannettawan,
 Alla jauhawan kivosen,
 Alla juoksewan jalaksen.
 205. Siitä meidän Marjatalle
 Kasvo poika kaunokainen,
 Ei tietä sukua sillä;
 Iso kutsu Ilmoriksi,
 Emo ehtopoiaksen,
 210. Beljet wennon joutioiksi,
 Sisaret sotijaloiksi,
 Muu pere nimettömäksi.
 Etfittihin ristiätä,
 Katsottihin kastajata;
 215. Tuli pappi ristimähän,
 Wirolannas kastamahan,
 Palwonen pitelemähän.
 Sepä tuon sanoiksi wirkki:
 ”Ketä tuohon tuotaisi
 220. Tuon on tuhman tuomariksi?”
 Tuotu on wanha Wainämöinen,
 Tietäjä iän ikuinen.
 Sano wanha Wainämöinen:
 ”Poika sulle wietäöhö,
 225. Puulla päähän lyötäöhö,

Tangolla tapettaaho."

Puhu poika puolikuinen,
Kaksiwiikkonen kajahu:

"Dhoh ukko ulkomainen,

230. Wirokannas Karjalainen!

Kun olet tuhmin tuominnunna,
Wäärin pitäännä lakia."

Pappi risti ripsahutti,

Tästä lapsen kapsahutti,

235. Metsolan kuninkahaksi,

Rahasaaren wartiaksi.

Siitä suuttu Wainämöinen,

Siitä suuttu ja häpesi;

Paulo ferran wiimmesensä,

240. Paulo waskisen wenehen,

Paulo ruuhen rautapohjan.

Laskea karehtelemi,

Wenehellä waskifella,

Kuutilla kuparisella,

245. Ulasihin maaemihin,

Ulasihin taiwosihin.

Sinne puuttu pursinensa,

Wenehinensä wenähty,

Jätti kantelon jälille,

250. Suomelle ilon ikuisen,

Paulut suuret lapsillensa.

Herännenkö, heittänenkö,
 Luonenkö, lopettanenkö,
 Bai wašta alottanenkö?
 Viel' oisi sa'an sanoja,

5. Tuhhat wirren tulkelmusta,
 Toit' ei laula kaikki lapset,
 Ymmärrä yht'urohot,
 Eikä waimot warsinkana.

Waan ei kösä wuolaskana

10. Paske wettänsä loputen,
 Eikä laulaja hywäkän
 Paula thyni wirsiänsä.

Mont' on muutaki muretta,
 Paljo huolta huommisesta;

15. Nätkä mulla näin sanowi:
 "Suut' elä kullatta kuluta,
 Pieksä kieltä penningittä;
 Paulajan laki palawi,
 Runoin kulkku kuiwettuwi,

20. Waan ei kowat kuuntelian."

Waan kuitenki, kaihtenki,
 Wirren laulon, laulun laitton,
 Oksat karsin, tien osasin.
 Siitä sinne tie menewi,

25. Rata uusi urkenewi,
 Paremmille laulajille,
 Taitawammille runoille,
 Nuorisossa, nousemassa,
 Polwessa ylenewässä.

Toisintoja.

Ensimmäinen Runo.

- B. 5. Laulaja minä olisin,
Laulaja olettelisin
Hyvän toiseni kerralla,
Parempani kumppalini.
6. Suullinen sanalliseni!
8. Saamma sanelemahan,
18. Kansassa ylenwässä;
60. Suorin solmun sommelolta.
70. Wähän päivän wietteheksi;
72. Huomeneni huokiaksi.
Taonta on sepolla työtä,
Laulanta laki runolla,
Rukunta kesäkeellä,
Painanta Sinettärillä.
80. Itse wanha Wainämöinen,
* Isä wanhan Wainämöisen,
84. Kläwysty aikohinsa,
Duostu elämähänsä,
101. Otawainen ottanunna;
117. Talo rautasen orihin
Hiirenkarwasen hewosen,
Talo sarwisen satulan.
127. Hewosella hirwisellä,
Kalahauin karwasella,
Lohen mustan muotosella,
128. Hiirenkarwalla hewolla.
129. Njo syöttyjä ahoja,
Noita Wainön lankahia,

137. Pappalainen kyyttöselkä
Kanto wiihoista wihoa,
Kauanaikaista kareta
139. Kaukka katsetta suurta
* Kaukaista ylenkatsetta
* Kanto kaukaista katsetta
140. Päälle wanhan Bänämöisen.
141. Balmitti tulisen jousen,
Jalon kaaren kaunistelt,
142. Teräskaarisen kaniwis
143. Kaari rauasta rakettu,
Selk' on waskesta walettu.
155. Wuoli piiliä pinohon,
Kolmisulkkia kokohon,
Barret tammesta wanuwi,
Päätt tekwi terwasesta,
* Teki piiliä piwosen,
Kopran nuoloja kowia,
157. Sulitteli nuoliansa
* Sulitti tuliset nuolet
160. Warpusen wipusimilla.
168. Taissi jantehen tawata,
169. Hiwuksesta Hien immen,
Karwoista emäkapehen.
* Hännästä ujon upehen,
Hapsista halukapehen.
179. Wuotti illan, wuotti aamun,
Illat istu ikkunasssa,
Kamut aitan kynnysellä,
Päiwät kuunnellen kujassa,
187. Keiksi mustasen merellä,
Sinerwöisen lainehilla,
188. Selässä sinisen hirwen,
Selwällä meren selällä,
Ulapalla aukiolla.

190. Toki nuolensa tuliset
 Korwalla tulisen kosken,
 Pyhän wirran pyörtänällä;
211. Ampu kuiten, ei totelluts
213. Min käsi ylentänehe,
215. Min käsi alentänehe,
 Sen nuoli ylentädhön.
217. Ampu nuolen ensimmäisen,
 * Ampu kerran nuoliansa,
 Meni ylitse merehen;
 Ampu toisen nuoliansa,
 Meni alitse merehen;
227. Koki kerran kolmannenki,
 Topa miimmen kohti käypi,
 Ampu riuhto Wainämöisen
 Wasemehen kinalohon,
 Päähän olka oikiahan,
229. Ampu olkisen orihin,
 Hernewartisen herosen
 Alta wanhan Wainämöisen,
 Käpi länkien sioista,
 Kautta kinalolihojen.
231. Dikiasta olkapäästä,
 Kautti kinalon wasemen.
234. Sormin sortuwi weteheh,
 Käsin käänty lainehesen,
 * Sortu sormin lainehille,
 Kämmenin wesille käänty,
 * Sormin suistuwi weteheh,
 Kääntywi käsin merehen,
145. Astune kotiahoille,
 Saane Wainön kankahille.
246. Saane Wainölänsäloille.
249. Seulu seitsemän kesä,
253. Meri aaltonen e'esjä,

Takanansa taiwas kirkas.

257. Kussa kättänsä kohotti,
 260. Sihen niemiä nimesi;
 262. Sihen kuopat kaiwaeli;
 * Sihen kuoppia kowerti;
 264. Pati nuottalaskimia;
 * Sihen siivosi apajat;
 269. Purret käypi kauppamiesten.
 257—269. Mahto luoa luotaloita,
 Saatti saaria sanella,
 Salakarit siunaella,
 Kalohauat kaswatella.
 270. Penti kocko koilta ilman,
 Koilta ilman, alta taiwon,
 * Hanhonenpa ilman lintu
 Penteä lehuttelewi,
 * Setkonen on ilman lintu
 Etsiwi pesän sioa,
 * Haapana haki pesä,
 Ksunmaata arwaeli,
 272. Tuli Turjan lintahissa,
 Sai Lapin lapukkaisa,
 274. Penti kaikki ilman tuulet,
 279. Pisti polwensa pesäksi,
 287. Päähän polwen Wainämöisen.
 288. Wanu waskesta pesänsä,
 290. Muniwi munia kolme,
 297. Kuuli suonien sulawan.
 298. Piikahutti polwiansa,
 300. Munat wierey wetehen,
 * Munat wierihty wetehen,
 Lapsukaiset lainehesen,
 303. Kocko ilmahan yleni.
 * Kocka läksi lentämähän.
 306. Mi munasj' alanen puoli,

- * Munoa alanen puoli
- * Jäälitšän alanen puoli
- 308. Mi munas' ylänen puoli, (R. 306.)
- 310. Mi munas'a ruškiata,
- * Jäälitšäsä ruškiata,
- 312. Mi munas'a wälkiata, (R. 310.)
- 314. Mi munas'a luun muruja,
- * Jäälitšäsä luun muruja

Toinen Runo.

- 4. Petäjäsä pölkyn päänä,
- * Meni männyn siikälennä,
- 10. Jo tunsi ruhun tulewan,
- Pätöpäiwän päälle saawan,
- 15. Jouin puulle pyöriwälle,
- Warwalle wapisewalle,
- 25. Tulehenko teen tupani,
- Wai wetehen saunan salwan.
- 28. Tuli tuiki polttanewi;
- 29. Bestän pirttini wetehen,
- Wesi wienewi iäsi.
- 30. Siitä tuuli tuwitteli,
- Ilma lieto liikutteli,
- 33. Tuonne wiepi Wainämöisen
- Pirun pitkähän perähän,
- 39. Tuolla Pohjolan lahella,
- Kylän kurjan kuuluwilla,
- 44. Tulin mailta tuttawilta,
- Siirryin syntymäsiolta,
- 46. Jäniksen jälettömälle.
- 50. Raikki sammakot sanowi,
- 61. Matkoa osoamahan,
- 67. Tuopa musta Pohjan akka,
- Ulappalan umpisilmä

- Nousi aivan aikaisin,
 73. Pyyhki pikkupirttensä,
 Baskilattian lakasi,
 * Pyyhki pikku pirttiänsä,
 Lattiatansa lakasi,
 74. Sakaeli lattiansa
 Baskiilla marpahilla,
 Luualla hopeisella.
 76. Luualla tuhatlehillä.
 79. Wiepi rikkansa pihalle,
 Pellolle perimmäiselle,
 81. Niskoillansa seisotaksen,
 Siitä korwin tuuntelewi,
 83. Takimmalla tanhualla,
 Kaijimmalla pientarella.
 Tuosta kuuli kuuslalle,
 Tajusi kahetsialle.
 85. Itku kuulowi mereltä,
 Poikki joen juorottama.
 * Kuuli miehen itkewäksi,
 Urohon urisewäksi.
 * Ujertawäksi urohon.
 * Urohon ujeltawäksi.
 89. Tämä on itku Wainämöisen,
 Urajanta Untamoisen,
 Jouhileuan jourottama.
 * Jouhileuan juorotusta.
 95. Läksi luota katsomahan,
 Pikeltä tähyämähän.
 * Läksi itkua perihin.
 99. Kiwen kirjawan siwulla,
 Paaen paksun pallehella,
 104. Otta miehen kuolemasta,
 Urohon katoamasta,
 * Nosti wanhan Wainämöisen,

Wiepi wierahan Kotia.

107. Itse istu suotamahan,
 * Suoritaksen suotamahan,
109. Kirjokannen kynnyselle.
110. Syötti miehen syöneheksi,
 Suotti miehen juoneheksi,
 Apatti alanenäksi;
 * Syötti miehen syölähäksi,
 Suotti miehen juolahäksi;
112. Sano tuonne saatuaansa,
 Pohjolahen tultuaansa;
115. Uriset uwantolainen?
 Laatitsko mieli miehen
 Palata omille maille,
 Noille maille ristöityille,
 Paikoille papillisille?
118. Laatitsipa mieli mennä,
 Palata omille maille j. n. e.
132. Onpa hyvä ollaaksesi,
 Armas aikaellaksesi
 Pohjan poikajen tuvilla,
 Perinteillä pehmillä,
149. Kultakupista olutta.
152. Minpä annat palastani,
164. Saatatko takoa sammun,
 Kirjokannen kalkutella,
 * Kun sa laait uuen sammon,
 Kirjokannen kirjottelet,
166. Rahesta karitsan luusta,
 Yhestä jyvöstä otran,
 Vielä puolesta sitäi,
 * Kolmesta jyvöstä otran,
 * Maiosta mahowan lehmän,
178. Ei oo taattoni takoja,
 Eikä seppänä setäni,

- En' ole opissa ollut,
 Seisyyt seppojen pajassa;
 181. Vielä taitava tafoja;
 Ei ole seppää selwempätä,
 Tafojata tarkempata,
 Se on taiwahat takonut,
 Ilman kaaret kalkutellut,
 185. Eikä pihtien pielmät.
 202. Tyttösi lepyttelewi,
 Tinarinnat riuoawi.
 206. Anto hälle uun purren,
 Basta terwatun wenehen,
 Paulo tuulen tuppurihin,
 Ilman raiwohin rakenti,
 Työnti wanhan Wainämöisen
 Pimiästä Pohjolasta.
 * Anto hälle sirkun siivet,
 Anto leiwon lennättimet;
 Niillä wanha Wainämöinen
 Penteä lehuttelewi,
 Pian lenti matkat pitkät,
 Wälehen wälit lyhyet
 Siitä kylmästä kylästä,
 Pimiästä Pohjolasta.

Kolmas Runo.

1. Tuulikki Tapion neiti,
 Hoikka Honkelan miniä,
 Calo Kaarron kaunis waimo
 * Katrinar neito kaunis,
 Sisar nuoren Soukahaisen

3. Sinisukkahan siroksen,
Kautokenkähän kanini.
18. Näki kaaren taiwahalla,
* Näki neien taiwahalla,
Ilmasfa ihanan immen,
* Näki pilwen taiwahalla,
Neit' on pitkän pilwen päällä,
24. Wasf' waipoo waruwi,
Pivosfa hopiapirta,
Kultasukkula käesjä,
29. Tuletto minulle neiti,
Kuseksi puolisoiksi,
Kainaloiseksi kanaksi?
30. Bieretäte wiereheni!
55. Emma sulle ennen tullo,
* Tulisin minä sinulle,
Kun sa weistäsit wenosen,
59. Kirwon lyömättä kivehen,
69. Ei kirwes kivehen kätä,
Kasa hietra kalliohon.
* Ei kirwes kivehen kosken,
Eikä kalkkan kalliohon.
* Ei kirwes kivehen kännyt,
Eikä kalkat kalliohon.
71. Päivälläpä kolmannella
Hiisi pontta pyörähyytti,
Pempo liikutti tereä,
78. Kirwes kimmelti kivestä,
Kammeltihen kalliosta,
Terä lipsahti liha'an,
* Terä liuskahti liha'an,
81. Hiis sen suonille sowitti,
Pempo luille luiskehuttis
* Pempo litätti lihoille,

87. Beri pääsi vuotamahan,
Hurme huppellehtamahan.
* Maito maahan juoremahan.
103. Tulwalle tukkimeksi,
Beren tielle telkkimeksi.
105. Beri tulwana tulewi,
Hurme juoksewi jokena,
* Beri tuiskena tulewi,
113. Ei ollut sitä mätästä,
125. Nekehensä reutoaksen
Bieretäksen korjahansa.
* Nekehensä reutosihen,
Korjahan korentelihen.
130. Korja kultanen kulisi,
Jalas koiwunen kolasi,
* Korja kultanen kulahsti,
Hopiainen pyörä pyöri,
Ratas rautanen hasahti,
131. Ujo tuonne toitualle,
Tuonne kylmähän kylähän;
* Ujo tuonne toisialle,
Tuonne kylmähän kylähän,
Sarkkahan Tapiolahan;
* Ujoa karittelewi,
Ujo kymmenen kyleä,
Talo wastahan tulewi,
Ujami talon pihalle,
Kartanolle kaunihisti;
136. Uron tuskan tunt'oa,
Wammojen wakittajoa,
Rauan raannon katsojoo,
Puun jällen puhelioa,
* Beritulwan tukkijoo,
Salpoa werisatehen,
Suoniköskien sortajoo?

140. Poika portahan nenässä;
* Paarna pieni pankon päässä;
141. Kapsi warfin wastaeli,
153. Keskimmäistä tietä myöten,
Keskimmäisehen talohon.
165. Ohkoa owen awasi,
173. Njo tuonne toisialle,
Äärimmäisehen talohon;
Siell' on ukko uunin päällä,
Halliparta harjun alla,
Jok' on tukkinut hyvätki,
Jalommatti jaksanunnä.
176. Itse noin sanoiksi wirkki:
Dist akka ammuttawa,
Koukkuleuka kolkattawa.
Porohkoiksi poltettawa,
179. Bierimmäistä tietä myöten,
Bierimmäisehen talohon,
189. Tuli ukko ikkunahan,
Puuho ukko pöyhän päässä,
Parta laulo, pää järifi:
197. Alta kosket, päältä wirrat,
Kosket kuohujen kohilta,
200. Kapeista kannakista.

Neljäs Runo.

1. Sano ukko, noin nimesi
Tytöllensä nuorimmalle:
Lämmitä saloa sauna,
Rikenehen rinahuta
Saapasilla halkosilla,

- Pienillä pirastehilla ;
 Rasta kaljalla saranat
 Oluella ukset woia,
 Tott' ei ulwo suuret ukset,
 Eikä wankase saranat.
 Wiedös wastat warjoisfasi,
 Lehet hienot helmoisfasi ;
 Miin hauo simanen wasta,
 Mesilatwa lauhuttele.
5. Meni saunahan saloa,
 Kylin kylpihuonehesen,
 Ilman ukfen ulwomatta,
 Saranan narahtamatta.
9. Reialle remennehelle,
 Haawalle halennehelle ;
20. Laattialle lainehtinna ;
 Ei ole talossa taasfa
 Sinun tulwan tukkiata.
27. Min' on toimi toisialla
 Kun on toisesfa talossa,
 Wäki wäljäsfa tilassa
 Kun on toisen hartioisfa.
 Sai itse sanelemahan,
 Puhkesi puhelemahan :
 Sulettun' on suuremmatki j. n. e.
340. Yheksältä woitialta,
 Kahelsalta katsojalta.
346. Ne on polwehen panewi,
 Wapahisin walmistawi.
 * Niillä woiti Wainämöisen,
 Pahoin tuliehen paransi.
392. Kapaloittu kaunihisti,
401. Saipa tulwa tukkiansa,
 Suonikoski sortajansa,
 Kiivahasti kiinni otti,

- Beri seisjo selwäsesti.
 403. Tuosta tuli terweheksi,
 Kaswo aiwan kaunihiksi,
 Ihommaiksi entistähän j. n. e.
 411. Waka wanha Wainämöinen,
 Kun oli wiimmen Wirkistynyt,
 Tointunut weritohusta,
 Katsahtawi taiwahalle j. n. e.
 418. Luonnon luojalta lujalta.

Wiies Runo.

14. Noita Wäinölän ahoja,
 Kalewalan Kangasmaita,
 17. Syd sjojä unen näkiä,
 26. Laulelee, hyrähtelewis
 32. Halki pilvien hajotti.
 34. Paulo näähän kultarinnan,
 Raksi kullaista läkeä
 Ruusosehen kukkumahan,
 Lehwyille lekkumahan,
 Paulo oksille orawan.
 52. Dmpa syytä ollakseni,
 Jouwuin maille wierahille
 Ukki ouoille owille,
 Enkä tiennyt tietä kähä,
 Duto matkoja osannut;
 Annon seppo Ilmarisen,
 Lainasin emoni lapsen
 Pimiähän Pohjolahan,
 Pohjan pitkähän perähän.
 Sano seppo Ilmarinen:
 Ulös ollo milläkänä
 60. Maan kuulu, ween walio,
 64. Saoin markoin maksettawa,
 Tuhan sin lunastettawa

72. Jopa taianki tajuta,
 Ymmärrellä mielalasi;
 Jopa sie minun menetit
 * Tuosta tunnen kielastajan,
 Tajuan walehtelian;
 Jopa sie minun lupasit
80. Paikoille papittomille,
 Maille ristimättömille.
90. Siell' on kuu kumottamassa,
 Siellä oksilla otawa.
 * Kun on näätä kultarinta
 Kultasesä kuusosesä.
99. Kos'os puuhun kerkialle
 Drawaista ottamahan,
 Näätä tapoamahan.
110. Sanowi sanalla tuolla,
 Lausu tuolla lausehella:
 Di ukko ylijumala,
 Tahi taatto taiwahinen,
 Rosta tuuli tuppurihin,
 Ilma raiwohin rakenna;
129. Läpi taiwahan tähtise
130. Tuuli tuopi wierahia
 Tuonne Pohjolan pihalle,
133. Gikä wirka willähännät,
 * Penut oikein osata.
143. Gikä wirka willaseuot.
146. Laiottani, tieottani,
 Ilman innotta isäini,
 Baruksitta vanhempaini
 Tuntemattomain tuwille,
 Käymättömille kylille.
154. Tuota Wainólan wáwryá,
 Tahi seppo Ilmarista?
158. Olen ma seppo Ilmarinen,

- Tahi taitawa takoja,
 Waan en wáwv Wáinólásfá,
 Kafakka Kalewalassa,
 Weli olen wanhan Wáinámóksen,
 Ranko laulajan ikuisen.
170. Eio kullat kulumillesi,
 Sinilangat silmillesi,
 Punalangat pääsi päälle,
 Hopiat hiwukillesi;
185. Seitsemán sinihametta;
 Wiitiseksen, waatiseksen,
 Waskipantohin paneksen,
 Tinawóihen telkitáksen,
 Tuli aítasta turahan
 Pukemisfa puhtahissa,
 Walkehissa waattehissa
197. Uuwutti unettomaksi,
 * Uuwutti unettomaksi,
 Waiwutti warattomaksi;
204. R. II: 164.
214. Tiaan ma takoa sammon
220. Jo olen taiwoa takonut,
 * Áskén taiwoa takoisfa,
 Ilman kantta káskuttaisfa.
234. Wasarwa warsinkana.
 * Wasarata warrellista.
247. Alasimellen alusta
286. Lydá lynnáhyttelewi,
291. Yöt neittä lepyttelewi,
 Pitelewi pitkähiusta.
293. Saapi sammon walmihiksi,
 Kirjokannen kirjotuksi;
 Ei saa neittä mieshytyksi
 Impeá lepytetuksi.
 * Sai sampu takoneheksi,

- Neitonen lunastetuksi.
 295. Ei neiti lunastetuksi,
 Siivus pitkä miessuruksi.
 299. Jauho päivän, jauho toisen,
 Päivän jauho juotavia,
 Päivän toisen syötäviä,
 Kolmannen pieltäviä.
 309. Yhessä sylen syvähän
 326. Laattisipa mieli mennä,
 Saaha syntymäsiolle,
 Korihini kuolemahan.
 333. Roussi tuuli tuulemahan,
 Tuuli poies Pohjolasta,
 345. Jo mie laain uuen sammon j. n. n.,
-

Kuues Runo.

2. Seki kaunis Kaukomieli
 Kulkeaksensa kokesi,
 Mennäksensä miettiineli,
 5. Luotolahen lankohinsa,
 Väinölään anoppihinsa.
 * Wuojelahen lankohinsa,
 Väinölään sisarihinsa.
 8. Talwen tallikonkaria,
 14. Di emoni kantajani,
 Wartin waltawanhempani,
 Hae sukani, saa ratsini,
 Hae warwashattarani,
 18. Lähin neittä Pohjolasta,
 * Lähin Hiiestä kosihin,
 Wuoresta walan tehestä.

26. Lapin uusille tiloille,
Lapin talwitanterille;
69. Saata Saksaksi sanoa.
75. Suan seinähän siwalti,
Eiinat kieskahän lewitti;
78. Jos kauko kaonneheksse,
Mies häjy häwinneheksse,
Jo suta werin tulewi,
Harja hurmehin noruwi.
81. Harja hurmehin kuluwi.
* Harja nuorehin noruwi.
* Harja hurmehin huruwi.
182. Sillon lieto Lemminläinen
Tohti toiseksi ruweta,
Ruohti muuksi muutellate;
Mato rautasna matona,
Kulki kyisjä käärmehenä.
183. Sai sisähän salwoksesta,
188. Eäki täynnä laulajoita,
205. Kun ei sua koirat hauku,
Eikä wiitsi willaseuot.
216. Itse laululle rupest,
Eöille wirtten työntelihen;
230. Etemmäksi ennätellä,
233. Kus' ei kuulu Karjan kello,
Helkkeä hewosen kello.
246. Kokonansa kockahongat,
Eywini syösten suuret hongat,
Eatwoin laikkapääät peräjät.
260. Siksi en sinua laula,
263. Rinnoillansa riuottelit,
273. Suoksi Pohjolan joelle,

Seitsemäs Runo.

11. Kun sa kylwet kuuman saunan,
 Kuuman saunan rautalauan,
 Bastan rautasen keralla.
 Niin sanowi Lemminkäinen:
 Oi ukko yli jumala j. n. e.
14. Ehytikki lyhyjen seppä,
 Kapo kalhujen kania,
 * Ehytikki lyhyen seppä,
 Kaunis kalhujen tekiä,
 * Kaunis Kauppi köyrötyinen,
 Warsin weitikkä werewä,
16. Ehyksyt lyhyä wuoli,
 Talwet kalhua kawelti,
 * Kesän laati uutta susta,
 Talwen kalhua kawerti,
17. Ketti kalhua kewään,
18. Wuoen wuoli sauan wartta,
 Toisen sompoa sowitti.
 * Talwen sauoa salitti,
 * Päiwän laati sauoansa,
20. Saapi sauat walmihiksi,
 Sauan warret wuolleheksi,
25. Rahen siiven siukowata,
 Tot' ei näillä yllättäne,
 Kaunihisti kannattane,
30. Pääty Hiiet kuulemasa,
 Tuuttahat tähyämässä;
32. Hiiet hirwiä rakenti,
 Tuuttahat poroja laati,
33. Tuuttahat suki poroja,
 * Talopeuroja sukesi,

- * Lewanoita synnytteli,
 36. Sääret suolta seipähistä,
 Selän aiwin aiaksesta,
 39. Taljan kuusen koskuesta,
 Ruumihin lahoista puusta,
 42. Hiidet neuo hirviänsä,
 47. Taltoa jaloton wilja,
 50. Lapin lastutanterille.
 54. Uhin aitojen perätse,
 Weitikän weräjän suutse;
 55. Warfin weitikän weräjän;
 56. Potkasi koasta korwan,
 58. Kesken keitin keikahutti,
 * Selät keitin keikahutti,
 * Kesäkeiton keikahutti,
 * Keitin korwan keikahutti,
 59. Keitot tuhkahan tuherti,
 Wellin lieteheh lewitti,
 62. Baimo nauro, laps. t. parku,
 64. Lapin naiset nauramahan.
 65. Itse weitikällä werewä
 Heitti rangan karsimatta,
 Puun sorian sortamatta,
 Kohta päättywi pihalle.
 80. Pian suuttu ja wihastu,
 81. Solahutti suopetäjän;
 86. Toinen makso markan saua
 89. Silmän sitämättömähän,
 95. Plitten hirwen lautaselle,
 98. Siwua silitlemi,
 101. Lempi tyttösen lewätä,
 Tinarinnan riuotella.
 109. Ehy lenti pälkähästä,
 Kalhu kantapään siasta,
 Saua suoveron warasta,

117. Palanneeko, paistuneeko
 Lappalaisen ruokokenkä,
 Luitanneeko, laiskanneeko
 Lappalaisen kalhun pohja.
141. Halla-aamuna warahin,
 Tott ei ämmät äkkäjäisi,
 Roukkuleuat kakkajaisi.
156. Ampujat alakatiset,
 Pärenuolet, puuvasamat
 Ei ne kauas kannattane,
 Ampuwarikit ei yletä.
164. Niin on korvat koirallani,
 Kun on suurin lammin lumme.
174. Haukkuani haittoami,
 190. Tott' ui koirani erehy,
 Etseen yron erä
206. Uloppalan ukko wanha,
 Ukko wanha umpisilmä
 Makasi oman emonsa,
 Rinnoillansa riuotteli
 Suon selällä, maan navalla,
 Been liivan liikkumilla.
 Kanto koiran kohussansa,
 Maksoissansa maan walion.
214. Tuuli wilttiä kohotti,
 Ahawa alaista puolta,
278. Eikä miehet mielusemmat,
 302. Nina auttamattuesä,
 374. Poikki Pohjolan joesta,
 Päällitse tulisen kosken.
461. Sinun on kullat karwasemmat,
 Minun on kullat kuulusimmat,
496. Kun sa warjan waljastelet,
 Pängität jalon hewosen,
 Suitsetat punasen ruunan

- Bihannalla wainiolla,
 Pyhän pellon pientarella.
 503. Warjan waljoja kysywi,
 Suwikunnan suitsiloita,
 519. Wahtileuan warwikolla,
 523. Jää ilma, auer taiwo,
 534. Jolla warjan waljastatan,
 Suitsetan tulisen ruunan.
 555. Eikä ankein ajeta.
 Enmä siimalla siwalla,
 Enkä raipalla rapa'as;
 Kosma siimalla siwallan,
 Sitkifiimalla siwallan,
 Eli raipalla rapa'an,
 Saran syrjällä syseän.
 586. Jousettonna, nuoletonna,
 Kiwan ampukaaretonna
 587. Yksillä yrttyksillä,
 590. Väski joutsenen joruhun,
 Pitkäkaulan katselohon,
 Tuonen mustassa joessa,
 Manalan alantehesä.
 605. Wesikyyt weestä nosti,
 Lapokyyt on lainehista.
 607. Väpi syämen maksan kautta,
 621. Samolla sarajahansa
 Heitti Tuonelan jokehen,
 Manalan alantehesen.
 623. Manalan ikimajoille.

Kahdeksas Runo.

15. Lausu orja owen suussa,
 Owen suussa orren alla:

30. Polo poikoa pätöistä ;
 * Jo nyt on polo poikoani,
 Sekä loppu Lemminkäistä ;
36. Kysy tuolta poikoansa :
 Miss' on poikani polonen,
 Missä lieto Lemminkäinen ?
57. Piekko hukkunut wessillä,
 Tahi kuollut koskiteillä ?
80. Et sitähän ehsynyttä,
 Raonnutta kaiwatahan,
 Talwella lylyn liwulla,
 Kesällä weno kapeilla.
 Et sitähän, eipä löytä,
 Haetahan, ei hawata.
96. Tuoksi korwet kontiona,
 Järwet saukkona samosi,
 Lintuna lehot lewiät,
100. Hakiellen hienot heinät,
105. Tie kaunis kawon tekemä!
 * Tahikka kawon tekemä!
109. Emp' on tiedä, enkän tunne ;
122. Mina eistymi etemmä,
 * Mina eillehen menewi,
125. Tahi kantama kapehen!
136. Polwin hnytä hyppimäsä,
 Säärin jäätä särkemäsä,
 Riitettä repäsemäsä.
159. Wirassa wipajawassa,
 Koskessa kohajawassa,
163. Muu ruumis lahona puuna,
171. Warssi walmista tuhatta.
174. Itse purstoksi panewi
 Seipälapion lewiän,
 Elohurstit siiwiksensä.
 * Kirot siiwiksi sitowi,

- Purstocksi pitkän petäjän.
178. Sa'an salmen loitommaaksi.
186. Paista päivä hempeestä,
Toinen kimmosti kimota,
203. Wanhat sauvojen warahan,
225. Paljo muita muskuloita,
233. Tästä poikasen rakenti,
235. Sano lieto Lemminkäinen:
243. Työnti Tuonelan jokehen,
Manalan alantehesen,
Meni koskessa kolisten,
Myötävirrasa wilsten,
Siellä turkaksi tulewi,
Baipuw walaskalaksi,
Ruotsi syöpi ruokinansa,
Herrat herkkaina hywinä,
Pappilat parahinansa.
248. Ei saattant sanoille panna,
Eikä wirsille weteä.
256. Taiwan tähtien takoa;
266. Läpi taiwahan tähitse;
280. Sanowi sanalla tuolla:
Di ukko ylijumala!
Tee on terve Lemminkäinen,
Kittisen emoni lapsi,
288. Jopa sai sanalliseksi,
Taisi wirsille weteä.
- * Jo saatti sanoille panna.

Vheksäs Runo.

2. Weisti wuorella wenettä,
Kalkutteli kalliolla
Kesken jäänyttä wenettä,
Purttu puolin puuttunutta;

24. Siitä saapi pohjapuuta,
 28. Paulo päivän, laian puutti,
 Paulo toisen, toisen puutti,
 30. Kolmannen perikokalla,
 Hankoja hawinnehisä,
 Keulakaarta käätesfahan.
 36. Peräjuuren jatkoksesä,
 Kokkien kohentimilla.
 * Perälajan liitännäsä,
 Wene konnan kokkapuusä.
 43. Niin sano sanalla tuolla:
 Tuolta saan sa'an sanoja,
 Tuhat wirren tutkelmoita,
 Joutsenen kynän nenästä,
 Kina allin kielen alta.
 52. Tappo parwen pääskylöitä,
 Joutsenia pitkän juonen,
 Kauman hanhia hajotti,
 (Hajotteli hanhikarjan)
 Ei saanut sanoa yhtä.
 66. Sai sieltä sata sanoa,
 Ne kaikki awuttomia.
 75. Astu tietä, astelewi
 Tuolle Tuonelan joelle.
 79. Sittä huuti huiahutti,
 Wihellytti wiuahutti
 82. Pappi Kalman karpasoa,
 93. Muun surman murettamatta.
 * Muun surman mufertamatta.
 99. Jo tunnen walehtelian,
 Ymmärtelen kielastajan;
 * Tuosta tunnen kielastajan,
 Tajuan walehtelian;
 102. Tuoni suusta tupruaisi,
 108. Rauta on mun manalle saanut,

Teräs tuonut Tuonelahan.

117. Hurmehin norahteleisi.
128. Tulin turkkisi palaisi,
 * Tuli Turkissa palaisi,
 Balkiainan waattehisia.
 Ei sillä wenettä saaha,
 Tuoa purtta Tuonelašta.
139. Wesin helmasi waluisi,
 * Wesin waattehet waluisi,
 Waahtena walahteleisi.
 * Wesi waatteista waluisi,
 Helmoista herahteleisi.
 * Waahhti parrasta waluisi,
151. Jo wainen walehtelinki,
 Tähtywi tosin sanoa:
172. Tuonen tyttäret toruwat,
 Lapset Kalman kalluttawat:
 Ei täältä wenehet joua,
 Eikä suorvu soutajamme.
 Sillon wanha Wainämöinen
 Tohti toisiksi ruweta,
 Ruohti muuksi muutellate,
 Riwenä wetehen wieri,
 Sarana sarakkohon.
 Tuonen tyttöset toruwat,
 Linarinnat riitelewät:
 Niä on tänne tullehia,
 Waan wähän palanehia;
 On meillä kotona tytti,
 Rautalangan ketredäjä;
 On meillä kotona poika,
 Waskiwerkkojen kutoja
 Tuohon Tuonelan jokehen,
 Manalan alusmajahan,

- Ettet pääse päiwinäsi,
 Selviä sinä ilänä.
178. Satasormi Tuonen tyttö,
 * Tuonen tyttö rautasormi,
 Rautasormi, rautanäppi,
182. Reträsi syksyn nuotan,
184. Riiven kirjawan siwulla,
 Paaen paksun palliolla.
 * Korwalla tulisen kosken,
 Pyhän wirran pyörteheskä.
186. Tuonen poika rautasormi,
 Rautasormi, rautanäppi,
 Tok' oli kuollehen näkönen,
 Kaonnehen karvallinen,
 To kuto syksyn nuotan,
207. Sanan wirtko, noin nimesi:
 Täm' ei mies Manalle joua,
 Tukkapitkä Tuonelahan;
 Mato joutaon Manalle,
 Pyhyttukka Tuonelahan,
 Ilman tauin tappamatta,
 Oman surman ottamatta,
 Muun surman musertamatta.
209. Meni mustana matona,
214. Mateli matona werkot,

Kymmenes Runo.

12. Suussa Antermo Wipusen,
 * Suussa Angermo Wipusen,
15. Hempu heiluteltawata,
 16. Neki matkoja pahoja;
 18. Naisen neulojen neniä;

20. Miehen miekkojen teriä ;
 25. Kuni muinosen musikan
 Eli kurjan palkollisen,
 30. Ohoh taitawa taloja!
 35. Lai syämehen teräiset,
 Pane päälle meltorautas
 39. Watsasta Wironi wanhan,
 43. Kauan kakkisi kaonnut,
 * Kauan Antero kaonnut,
 50. Suoksi juonen ensimmäisen
 * Suoksi juonen heikutteli
 52. Ustu toisen toikutteli
 54. Kolmannenki kelttyteli
 58. Kauan lehoissa lewännyt;
 (Lewossa, liewossa, mannuissa)
 59. Kaswo suusta kaunis ruoho,
 Kielestä helewä heinä,
 Wenehaapa hampahista,
 Leuoilta lewiä leppä,
 Niskasta nihervä kuusi,
 (Kulmista lumia kuusi),
 Päältä pensä petäjä.
 71. Wenehaawat hampahilta,
 Otsasta orawikuuset,
 Päältä pensät petäjät.
 * Jaloilta jalan petäjän.
 74. Syösti rautasen korennon,
 Pisti pään teräksisimmän.
 89. Torlahti jalansa toisen,
 Waapahti wasempuensa
 Suuhun Antero Wipusen,
 90. Mahtipontisen powehen ;
 103. Työä helkähyttelewi,
 110. Jo sit' on jotaki syöty,
 112. En ole syönyt taan näöstä ;

115. Nauan Karstat Karlelewi.
 416. Emmo Wainolän wasikka,
 Ulappalan umpisilmä
 Eli kantus Kalevalassa,
 Sotta helpon heittäsimmä,
 Muunne muttaisia majani.
 421. Eähen Tonna Koukuisrasi,
 Malfoistasi naan wenyjä,
 Kun sanot sa'an sanoja,
 Tuhat wirren tutkelmuista.
 444. Ennen eukon neuomia,
 Kehrawartta kiertesänsä,
 Bäätesänsä wärttinätä.
 Paulo muitaki sanoja,
 Otetuitansa omia,
 Tiepuolista tempomia,
 Kanarwoista katkomia,
 Nisukoista riipomia,
 Besoista wetelemää.

Yhestoista Runo.

7. Rakenteli laivojansa,
 Kun luki sukimojansa,
 Itse ilmoim luomiansa,
 Paulo wenosen wesille,
 Paulo päälle purjehia.
 13. Karahkoita kankahalla,
 18. Somerta sirottamahan
 Wenehellä waskifella,
 Melan Koukkupään nojassa,
 24. Satalaita lainehtiwi,
 27. Kawe ilman kaunis impi,
 29. Uina poukkujen pesiä,

- Räpähtien räimittäjä,
 * Niina sotkulla asuva,
 Waattehia wakkasia,
 (Räpähteitä räiskyttäjä),
 31. Kannalla meryttä wästen,
 Wästen merta hiuennutta.
 * Laißen laiturin nenäsä,
 Siwulla sinisen sillan,
 Nenäsä utusen niemen,
 Pääsä saaren terhenisen.
 Sepä kuuli kuusoaalta,
 Raheksaltaki karehti.
 36. Rahen puolin kaikki paikat,
 42. Kun sa ollet hanhikari,
 45. N. s. l. lewitö (lewids, lewidä),
 47. Kun lienet Palanen kari (kare)
 50. N. s. u. ureu (uretu),
 52. Kun ollet kiwinen kari,
 55. W. p. wetele (wetelös, wetälöö),
 57. Kun ollet isoni pursti
 Eli weioni wenonen,
 59. Niin kihin kotihin käännys,
 61. Nylin muita wakkamoita.
 68. Niin sä lähene lähemmä,
 * Niin Iperin kotia käännys,
 74. So kihin kotia käänty,
 Perin muille wakkamoille,
 * So perin kotia käänty,
 Kohin muita wakkamoita,
 81. Rysytteli, lausutteli:
 83. Suorihet suwannon sulho,
 * Urkenit umentolainen,
 * Ulkosit uwantolainen,
 86. Pääsin kuujan kuullantahan,
 Kohen suuren pyhäntähän,

94. Muin ennen minun isoni,
Toisin waltawanhempani,
96. Pääsi lohta Tuultamahan,
98. Oli werkkoja wenonen,
Paiwan täysi laskimia,
Pian täysi tarpomia,
106. Pääsin joutsenen joruhun,
Pitkääkaulan katselohon,
* Pääsin sorsien hakuhun,
107. Satasiipien samohon,
123. Hyvä koira Kahlehisä,
124. Koira kierti rannan kierät,
* Rakki rantoja samosi,
129. Tule neiti purteheni,
Beäte wenoseheni,
138. Wenosi wesien wieä,
144. Jo wainen walehtelinki,
Soutawia juoruelin;
Pääsin neittä Pohjolasta,
Impeä Imantolasta;
Kun on neiti Pohjolassa,
Impi Eymässä Eylässä,
Kiitti puoli Pohjan maata;
Eihan läpi luu näkywi,
Päpi luun yin näkywi.
154. Kun tunsi toet sanomat,
158. Noita tuuli tuuwitteli,
Ilman lieto liikutteli
Rannalla meryttä wästen,
Wästen merttä hiuennetta.
160. Pian juoksi matkan pitkän,
Wälehen wälin lyhyen.
(Wälehen wälit samosi).
164. Ohoh seppo weikkoseni,
168. Kolmet korwasokostuskaisset,

- * Kolmet korwarenkahaiset,
 173. Talwen talliorittasi,
 Syli syttä hartioilla,
 Baaksa muulla wartalolla,
 Kynnärä kywentä päässä,
 Kortteli kowa nokea.
176. Otetahan sun omasi;
 * Otetahan ostettusi;
180. Vuosin kaksin kaupittusi,
 Kolmin vuosin kosjottusi;
190. Wasara waju käästä,
 192. Kulka kiehu kattilasfa,
 Kulka tuhkahan tuhertu,
 Vietehen hywät hopiat,
202. Jolla (josta) p. pesemme,
 Pulmonen puhastelemme,
211. Puuhusilla pikkusilla,
 212. Kanto wettä kaimosesta,
 * Kanto wettä kauhasella,
 Wettä tiiskillä tiputti,
215. Lempiwastan liehautti,
 216. Eati pikkusen poroa,
 Pipiäistä liuotteli,
 Yhen kynnän mustukaista,
 Kynnän mustan (päällä) seifowaista.
222. Sa'an lukkoja takowi,
 Tuhannen awaimia,
225. Yhen kalan kiehuessa.
226. Siitä peipponen peseksen,
 Maan walio waljoaksen,
 Suoriksen suwannon sulho.
 (Sueksen urosten sulho).
230. Saipa kaswot kauniiksi,
 Puhkesi punaweriksi,
 Tuli tuntemattomaksi.

240. Tuoppa kauhtana kaponen
 242. Wyöhyt kullan karvallinen
 244. Saaos saapka sen näkönen,
 * Saa saapka soasta saatu,
 Tuhannesta tukku tuotu;
 Pane warsa waljahisin,
 Puna puikkojen etehen.
 256. Paski helmillä hewoista,
 * Paski wirkkua witsalla,
 Paski wirkku winkumahan.
 265. Pinnan lusku luukutteli,
 Perän peltohon syfäten,
 Hänän maahan torjutellen;
 266. Sano Pohjolan emäntä:
 Si on piika pikkurainen,
 Kylan paras palkkalainen,
 Käyppä, joua katsomahan,
 270. Käwi tyttö katsomahan,
 Waajon päähän päästyähän,
 Itse noin sanoiksi wirkki:
 Tules maammo katsomahan,
 Ujetahan kirjokorjan j. n. e.
 288. Käyös renki katsomahan.
 297. Maan walio waiutteli,
 299. Hänän maahan torjutellen.
 301. Ei halli wiatta hauku,
 Peni syyttä syyhätiele,
 310. So taisi pian tajuta,
 So ylenki ymmärrellä,
 317. Ulkopuolen uuden lahta.
 334. Menätsä utusen niemen,
 Päitse saaren terhenisen,
 339. Ku soutaa punawenehin,
 * Ku soutaa punasin pursin,
 Perätsä utusen niemen,

- Taatse saaren terhenisen,
340. Punasella purjehtivi,
344. Saapi purrella eloa,
- * Saapi sammulla eloa,
- * Mus on täynnä aartehtia.
349. Vanha neuossa warakas,
Nuori työsä nopsahampi.
351. Niin neiti paremmin tiesi,
Ufiansa arvaeli,
Sanowi sanalla tuolla:
Ei oo neiti antaminen,
Tahi tyttö työntäminen
Korjahan joka kosian,
Joka miehen mieltä myöten.
354. Ei neittä rahoilla saaha,
Eikä kullalla kosita,
362. Siitä tultihin tupahan.
Kysy Pohjolan emäntä:
Mitä wierahat sanowi?
Tuop' on wiisas Wainämöinen
Itse eillä ennättäwi:
Päksin neittä kosjomahan.
- * Paulo lapsi lattialta,
Imemäinen istumalta:
Pois pojat, ulos urohot,
Pihalle pisimmät miehet
Rinnuksia riisumahan,
Rahkehia raastamahan.
382. Banhoa ei warsinkana,

Kahestoista Runo.

12. Lempo wasta wakoeki,
31. Pani tyitä tytkyehen,

- Käärreisin käärmehiä,
 Rautasihin renkasihin,
 Wiljohin teräkksihin,
 43. Panet karhut kahleisin,
 45. Lappo tammatt tanhuilta.
 * Kaato tammatt kankahilla.
 53. Karhut rautakahleihin,
 65. Kun saat Pohjolan joesta
 Hauin hirmuhampahisen,
 Kalan suuren miehen syöjän
 Anopille antehiksi.
 74. Pahoin huoliksi panihen
 Ilmariselle sepolle,
 Lakojalle tarkimmalle;
 Tohti toisiksi ruweta,
 Ruohiti muuksi mmutellate,
 Laati kokon kopristansa,
 Itsestänsä iskulinnun;
 * Ottawi kokolta koprat,
 Linnulta kihan pitimet,
 Hawukalta haarottimet;
 96. Sellä seitsentä wenettä.
 * Sellä sylvä seitsemättä.
 98. Kohotellen ilman koira,
 141. Jo kokko kohotteleksen,
 142. Been wenkälän wetäsi,
 145. Niin nosti kynime kokko,
 Nosti suuren suomuhauin,
 Kohotteli forkialle,
 151. Pitkän pilwen laian päälle,
 Mähäiksi taiwahalle;
 153. Siinä riipo rintapäitä,
 Siinä maisteli makua,
 Ruuatt' on korwa kilpiäwi,
 Watsan warstin halki laski.

154. Saiwon kannel kallistihen,
 162. Ei tunnu wesi weelle
 Hauin suuren suomuloista,
 Eikä tunnu maa maalle
 Linnun liian lentimiltä.
 176. Tullohon ikuinen tuoli,
 Istunpölkky polwuhinen
 188. Joko neiti annetahan,
 Dytty täältä tyhönnetähän?
 192. Kun soit koira saalihisi,
 198. Kofki suolansa kokwi,
 Makiansa maistelewi.
 * Kofki ruokansa kokwi,
 200. Saanni Tuonelan joesta,
 207. Paniaksi päänaluen,
 Jalcoien jaksajaksi.
 Sillon Pohjolan emäntä
 Anto oman tyttärensä
 Ilmoriselle sepolle,
 Takojalle tarkimmalle,
 Sanan wirkko noin nimesi:
 Mistä tiesit teutamoinen j. n. e.
 220. Sillon seppo Ilmarinen
 Itse tuon sanoiksi wirkki:
 Siitä tiesin teutamoinen j. n. e.
 221. Pappi pieni lausutteli:
 225. Kuulu kullalta metsältä,
 Hopeelta hongikolta;
 Ei sen koirat koisia maattu,
 Pennut pehkuksa lewätty,
 Haukku koirat korkiasti,
 Sinisen salon sisässä,
 Korwen kuulusan koisia.
 225. Hopehilta lainehilta,
 * Pakehilta lainehilta,

229. Saksan salmitta sywiltä,
 utapoilta aukeilta.
 * Wienan pääsiltiltä wesiltä.
242. Mikawihkon antajoa,
 * Tulowata tuttuansa,
 Kuuluwasta kultoansa.
247. Kuuli kiskon laulawaksi,
250. Niinp' on suihki sukulainen,
 Kun kårppä kiven raossa,
 Niinpä piuhko pirran pi'it,
 Kun tikka puun kupeessa,
 Niinpä kääntö käärilauta,
 Kun orawa oksapuussa.
260. Laatikame pieni pirtti,
270. Hyw' on heponen salata,
 * Parempi hepo salata,

270. Toiset runot kertowat Wainämöisen mainitut työt
 tehneen ja neien perinneen, waan Ilmarisen itsellensä
 kullasta takonnen.

Kolmastoista Runo.

1. Päiwilä pitoja laati,
 * Pohjola pitoja laati,
 Sariola juominkia,
13. Hämehessä härkä synty,
 * Kaswo härkä Kainuhussa,
 * Kaswo härkä kaunihisti,
 Liho mulli liiotenki,
17. Keski lehmojen wasoja,
 Häntä torlku Torniossa,
 Pää pääty Kalewalassa,
 Salan astu Nunuksessa,
 Salan toisen Torniossa,
22. Neljäs laejasja Lapisja;

- Söi se heinät hettehistä,
 Sellä pilviä siwupi.
23. Päiwäkauen pääsky lenti,
 25. Kuukauen orawa juoksi
 26. Härän selkälüuta myöten,
 * Härän häntälüuta myöten,
 Häätäsesti päähän pääsi;
 Kesän kärppä kääntelihen
 Yhen kytken sialla.
32. Sonnin maahan sortajata,
 * Sonnin suuren tappajata,
 34. Rauhiasta Karjalasta,
 41. Wirokannas kaatamahan;
 43. Mustat filmät muljautti,
 45. Palwanen pajuille pääsi,
 Wirokannas witsasille.
55. Siitä meni toisen kerran,
 Ukko hammasta hiowi,
 Ruhto niskahan rutosti,
 Sorti sonnin polwillehen j. n. e.
63. Mies nuori merestä nousi,
 71. Part' on rinnoilla eessä,
 78. Sonni kaunis kaatajansa.
 81. Wäänti härän polwillehen,
 Siitä käänti kylellehen,
 Kylellehen, selällehen.
 (Tuosta työnti selällehen).
83. Saipa siitä saalihiksi.
 84. Wähä on saatu saalihiksi.
 88. Kunta kuusi leiwiskätä,
 92. Pani otraista olutta
 Puisen uuen uurtehesen;
 Ku on kanto kauhasilla,
 Ku on tiiskinä tiputti,
 Se on kaunis kaukomieli,

- Hämpä määrillä mäläsi,
 Hämpä kanto kaksin määrin
 Omiansa otriansa.
99. Niin huhu humala puusta,
 * Huhusi humala puusta,
100. Westi kaimosta syvästä,
 * Westi Juortanin joesta,
103. Millon yhtehen yhyymmä!
112. Talwi pantihin olutta,
121. Kaimahtawi ulkoiansa,
128. Pieni ois soan sawuksi,
129. Suuri keittowalkiaksi.
 * Suuri paimenen paloksi.
130. Pantihin olutta talwi;
135. Kolmesta jywästä otran,
 Kahesta humalan päästä.
143. Kawon kaljan käyttimeksi.
148. Mitä tuosta syntynehe,
 Kun olisi henki saatu.
157. Hywän muorin hyppysissä?
160. Osmotar oluen seppä,
 Kapo kaljojen tekiä
 Siertelee, hylertelewi,
 Hiero kaksin kämmeninsä,
 Hylerti kaksin molemmin;
 * Hiero kahta kämmentänsä,
 Hylerti molempiansa,
 Reissillähän reikutteli;
 Hiero walkian orawan.
164. Sano tuon on saatuaansa:
 Drawani wästäkäinen,
 Puun puria puhtukainen!
 (Kummun kukka kultaseni!)
172. Wäki poikki, toinen pitkin,
 Kolmansi wäähän witahan;

- * Salo poikki, toinen pitkin,
 * Siell' on kolme korpikuusta,
 Neljä puuta petäjäistä;
 Nouse kuusehen norolla,
 Petäjänsen kankahalla,
 176. Katkoos kähmä kolme,
 Päitä lehwän leikkaelloo,
 * Tuo kähönen tullessasi,
 * Kähpy hiero kynsihisi,
 Kääritys kähälehesi,
 182. Pian juoksi, matka joutu,
 Wälkä wälit samosi,
 194. Otiti kuusesta kähmä,
 Petäjästä helpehiä,
 Ne kanto karon kätchen,
 Wei olalle Dsmattaren.
 201. Kappo kaato kaljahansa,
 202. Gipa nouse nuorten juoma,
 Ylene kawesten kalja.
 * Et kaska kawetten kalja,
 Gikä juokse miesten juoma.
 203. Gikä kalja kähäksensä.
 * Juoma nuorten nostaksensa.
 227. Drpolastansa opetti:
 232. Joki poikki, toinen pitkin,
 Kolmansi wähän witahan,
 Pohjon peltojen perille,
 234. Jossa tammattappelewat,
 Orihit tasan panewat;
 (Tasan ottawat orihit;)
 236. Rautasella kalliolla,
 Wuorella teräksisellä,
 * Koprin hiirtoa koloa,
 241. Rinta kulta riehatella;
 252. Walu kuona konnaan suusta,

- Kino ikkian fiasta,
 * Waahsti juoksi warsan suusta,
 Kuona ofasta orihin,
 * Juoksi kuona tamman suusta,
 Waahsti leuoilta orihin,
 266. Waka wanha Wainämöinen
 Warsin päätänsä kohotti,
 Keiksi mustasen merellä,
 Sinerwöisen lainehilla.
 Siellä kyyt olutta juovat,
 Maot wierrettä wetävät,
 Sen tähän emäntä rukka
 Wähemmin olutta saapi,
 Kun on kyyt olofen juovat,
 Maot wiertehen wetävät.
 290. Meri poikki, toinen pitkin,
 Kolmansi wahan witahan,
 292. Tuurin uutehen tupahan,
 Palwosen laettomahan.
 * Tuirin uutehen tupahan.
 310. Siwull' on simanen heinä,
 Mesiheinä helmoisansa,
 * Ompa neien pääriwoilla,
 Ompa heinä kolmisyriä,
 311. Wyöllänsä simanen heinä,
 319. Kanto mettä kaulassansa,
 Mettä kaulansa rajasfa,
 325. Yleni kawetten kalja,
 328. Tahto taari tyyräellä,
 Kahi kultanen kuhata.
 336. Tapin waskisen taaksi,
 341. Kaulajani laitteleiksi,
 * Kaulajani lainehtiksi,
 349. Muu kala karehtiaaksi,
 * Muu kala murehtiaaksi,

351. Kalassa karehtiata,
 358. Susi poika Voiramoisen
 Sep' on laululle rupefi,
 Ehdille wirtten työntelihen;
 Ei suessa laulajata,
 359. $\frac{1}{2}$ Kaswawa karehtiaaksi,
 361. Kalsussa karehtiata,
 363. Kielen kanta kammeltunna.
 * Kieli suuhun kimmeltyhnnä.
 368. Kun ei juowu juojoani,
 Juojoani, syöjääni,
 * Kun et laita laulajata,
 Katsone karehtiata,
 372. Katkon päältä wannekaaret,
 Ulos tappini lähetän.
 376. Päiwiläp' on ilman ukko,
 382. Rammatti, rekirujotki,
 Sokiatti, waiwasetki,
 390. Rauko on kaititse torasa,
 Weitikkä werien luona.
 * Se on weitikkä werewä,
 Se on kaititse torasa.
 394. En tunne Ahin Kotia,
 Entä Raukon kartanoa,
 Mis' on weitikkä werewä,
 Russa kaunis Raukomieli?
 402. Lemmen on lähen perällä,
 404. Silmä kiero, toinen karsas,
 Leuka pitkä, suu lewiä,
 416. Maisin löyhiä luletti,
 419. Cipä kutsunt Raukomiestä,
 Tahi lieto Lemminläistä.

Neljästoista Runo.

1. Pääsi päivilä pithoin,
Hyvä joukko juominkihin.
4. Kumu kuuluwi kujalta,
Iso rannalta ratsina.
11. Toiwoin tuulen tuulewaksi,
18. Meren rannan roiskawaksi,
15. Cipä tunli tuullutkana,
Pino pysty wierrytkänä,
Meren ranta roiskahtanna,
Comeret karehtinunna;
20. Wäki tulewi tuhansin,
Sain kaksin käänteleksen.
* Wäki tulewi tukulla
Saksan salmilta sywiltä,
Wienan päälliltä wesiltä,
Ulapoilta aukeilta.
24. Hyvän rahwahan rajassa.
26. Tuntuwi wäwy wäestä:
* Tuntuwi wäwy tulewa:
29. Tantsiwalla kaprehella,
Lentawällä liepehellä.
37. So wäwy pihalle saapi,
45. Rinnuksia riistomahan.
* Rinnuksia riipomahan,
Laskemaan wäwyn oroa.
51. Kylän naiset kyyhkyläiset!
* Dhoh piika pikkarainen,
Kyläu palkattu kasakka!
(Kylän pantu palkkalainen!)
57. Wiekööte wäwyn oronen
Piehtaraille pehmeille,
Tasafelle tanterelle,
Kultafelle kuomikolle,

67. Baskifesta wakkafesta,
 * Baskifesta kaasifesta,
 Pyhäsestä pyörtehestä,
 Kuska kala kultanen kutewi,
 Maimat maalle pilkehtäwi.
70. Alta helpiän petäjän.
72. Pestyin otrin, lestyin lehwin,
 * Lestyin otrin, pestyin kakroin,
77. Takafelle tanhuulle,
 * Tanhuoon takimmaisehen,
 * Takasehen tanhuohon,
 Ylimmäisen soimen päähän,
81. Siivootes wäwyn oronen
 Kultafista kotsahista,
89. Otsiseinän ottamatta,
91. Kamoan kohottamatta,
97. Yht' on päätänsä pitempi
 Wäwy kaikkea wäkeä.
114. Oli lapsi lattialla,
 Paulo lapsi lattialta:
 Jopa tääll' on penkit pesty,
123. Siwuseinä on firkan luista,
127. Orsi on osman olkaluista,
131. Pattia wessin walettu,
134. Penkit pienistä tiivistä.
135. Nuni on wäkeästä walettu,
 Saatu pankko paasilloista,
 (Pankko saaren paasilloista,)
 Karfina kapehen luista.
143. Rohin kullaista rahia,
 Rinnoin ristirahwahasen.
164. $\frac{1}{2}$ Mustentaa wäwyni filmät.
 * Mustuttaa wäwyni kaswot.
174. On kun kulta kotsahaiset,
179. Kylän naiset kyyhkyläiset,

185. Dmpa tuopin totta tehä,
 188. Siman haarojen sisästä,
 221. Pahanko panin oluen,
     Wainko keitin wiinan wienon;
 227. Kukapa tässä kulkujana,
     Kenkä kielin laulajana,
 244. Huomenemme huokiaksi.
 247. Tahi suuresä su'ussa,
 249. Ku saisi käen kätchen,
     * Saajoa käen kätchen,
     Eihan toisehen liha'an,
 264. Jällestä parantelewi.
 296. Kansassa kasuawassa.
 306. Kaljat koskena kohoaa,
     * Wiinat wirtana wilata,
 308. Kaunehisä kartanoisä,
 366. Sitte huusi huiahutti
     Tuosä Tuonelan joessa:
     Tuo wenettä Tuonen tytti,
     Pauttoa Manalan lapsi.

Tuonen tyttäret toruwat R. IX: 86

— — — — —

Toke ma fanon toetki,
 Jos wähdän walehtelenki:
 Olin Pohjolan piolisä,
 Sariolan juomingisä,
 Parahina laulajina,
 Tietäwimpinä runoina.
 Paulon päivän, laulon toisen,
 Niin päivänä kolmantena
 Rikkohen reki runoilta,
 Salas taittu laulajalta,
 Kapla Koivunen kalahti,
 Salas paasinen pakahtu.
 Pääsin Tuonelta oroa,

Manalalta wääntieä,
 Keen uuen laatiani,
 Ratsun on rakentoani.

Tuo wenettä Tuonen tytti,
 Pappi Kalman karpasoa.

Tuonen tyttäret sanowat,
 Kalman immet kakkuttawat:
 Paljo on tänne tulleheita,
 Wähän täältä lähteneitä.

Sillon wanha Wainämöinen
 Meni mustana merehen j. n. e.

369. Koprin käärin kolkaroissa,

376. Silotellen siian päitä.

Wiiestoista Runo.

1. Jo oli wiikko häitä juotu,
 Toinen pietty pitoja,
12. Pirtin pienen puhtautta?
13. Et isä ison hynnyteen,
 Et emännän armauteen, j. n. e.
18. Nuoren neien armahutta,
20. Kanamarjan kauneutta.
24. Balmis walwateltawasi;
26. Puoli palmikoitsematta.
 * Toinen palmikoittawalla.
31. Bast' on kási hiemotettu,
 * Hia on toinen hiemotettu,
38. Toinen kengitettäväänä.
46. Wiikon wiipyn, Kauan wuotit,
 Et enämpi wuottanehkan,
 Jo nyt alli annetahan,
 Kanawarsi kaimatahan,

- Kaswatin kun Pananpoian,
Gorsalinnun suorittelin.
48. Meni nyt myöten myöty neiti,
* Meni nyt myöden m. n.,
52. Kiivas kihlan otantahan.
* Kiires kihlan otantahan.
56. Kun lait lautun kaupan,
61. Emosi elämämailta,
* Oman emosi elolta,
Kantajasi kainaloista.
74. Käyä päiväksi kakestit,
Tahi kuuksi kulkewasi,
84. Polweksi emon elolta.
94. Silta lautoa lewempi,
108. Noinpa polonen pakisn :
139. Mitä liekkän mieli muien,
152. Elös ollo milläskänä,
154. Ei sinua suolle wieä,
Eikä ojalle oteta ;
158. Se on seppo sen mokoma,
Wielä taitawa takoja.
159. Taitawaisimman takojan.
171. Warpa wartalon sukailut.
174. Ompa tällä sulhosella
194. Ompa kuusin kultawöitä,
Wiisi willaista hametta,
Neien nuoren wyötelläte,
Sanhuen hamehtiate.
- Ompa tällä sulhosella
Telat täynnä tynnyriä,
Tynnyrit olutta täynnä,
Juoa jouten ollesfasi,
Kielin mittaellaksesi,
Kyllin syöä, kyllin juoa,
Kyllin antoa kylälle.

197. Pänkilibille lekkumassa,
 218. Jos talo epätapanen,
 Talo tapoja kysywi,
 Jospa mies epäpätönen,
 Mies on mieltä koittelewi.
 224. Anopin lihaista kieltä,
 228. Ukka karhu kiukahalla,
 230. Nato nauloina pihalla;
 244. Glä suihki sutsunatta,
 246. Gläkä räimä rätsinättä,
 * Gläkä räihkä rätsinättä,
 247. Glä kengättä kehäjä.
 * E. E. Kemaja (Kepäjä).
 259. Lattia joka pyhäksi.
 263. Nina tuolilla asua,
 Glä pestyn penkin päässä.
 294. Suuren leivän leipojaksi,
 Leivän paksun paltehilli,
 Jauhoppuuron partahalle.
 305. Neuo sie meidän kanoa,
 Opastellos orpolasta
 Witsasella willasella,
 Ruoskuella ruokosella;
 Gläs raipalla rapaja,
 Nahkassimalla siwallas;
 Wiel' on wiisi weljeänsä,
 Seitsemän emonsa lasta,
 Tändön jällen polkiata.
 322. Koimu korpinotkelmosta,
 352. Nina pään pesemistäsi,
 Enemmän imettämistä.
 357. Toien ma keralla kaswon.
 381. Katajat kataikoilla,
 Terwaslannot kankahilla,

383. Raikki weesjä puun wefoimet,
 Lepän lehet, koiwun kuoret,
 Söngan oksat, kuusen juuret,
 Raikki jättelen hyvästi,
 Raikki toiwon terweheksi.
390. Käp' on kirjokintahissa,
 392. Jalp' on toinen jalaksella,
 Toinen reisten wälissä.
 * Jalp' on saksan saappuesssa,
 Toinen neien reittä myöden.
399. Niin tuli jändön jälille;
 419. Niin tuli rewon jälille;
 427. Rewon poika rellitellyt.
 439. Niin tuli jälille Karhun.
 * Niin tuli suen jälille.
446. Susi ou tästä poikki juosfu,
 Sukka huhtonut ylitse.
451. Suen juosfewan jälillä,
 Nina käyän askelilla,
460. Syöt sie liemettä lihoo,
 Kpat werta kauhasetta.

Kuuestoista Runo.

2. Jalan isku iljanfolta,
 * Kuulu suolta ruoskan roiske,
 * Loitos kuulu airon loiske,
 Wiikon witsasen hamina,
5. Itse Ilmolan emäntä.
 Oli ulkona olia,
 Poi siimänsä luotehelle,
 Käänti päättä päiwän alle,

- Keksiwi wenon wesillä,
 Satalaian lainehilla:
 Se on poikani wenonen,
 Poian pursi purjehinen;
16. Miero nuorta morsianta,
 Lapset marjaista mäkeä,
 22. Kohti näitä wakkamoita,
 Tson saamille teloille,
 Weljen weitsin wuolemille;
29. Lato täysi, laiwa täysi
 Tinapäitä neitosia;
 Lato täysi, laiwa täysi
 Sukapäitä sulhosia.
41. Piilotitko pystyn tiinan,
 * Piirrotitko pissun tiinan,
 * Politko poikki neien lemmen,
 Olitko suin sulassa woisfa,
 Koprin t. kolkaroisfa, K. XIV. 368.
46. Tulewalta weioitani;
 Helmasi on heliä heinä,
 Tinarinta rinnoillansa.
50. Dron jouten juosseheksi?
 * Wenon suotta soutawaksi?
52. Beno suotta souatellut;
 Tuli weio, wesi läikkyy,
 Beno suoti, aivot wälkkyy,
 Pursi juoksi, ranta roikkii.
55. On mitä wenon weteä,
 Satalaian lasketella.
 Nouse nyt sotka soutimilta,
 Uli airoilta ylene,
 Sahut haapa tehtahilta.
57. Nouse ilman nostajatta,
 Ylene ylentäjättä;

60. Ihana (vihanta) ylentäjäsi.
62. Pole jalka portahalle,
Toinen rannalle rapaja;
72. Beräjillä puhtahilla,
85. Kynnyskyninä kääntelihen,
Hienohelman hersajoa (hemmujaista).
114. Kainalvihkon kantajaista;
118. Piha pesty wierainesi,
120. Terwe sintsi täysinesi,
Sintsi wierahaisinesi,
Lautakatto kansoinesi!
125. Lakilauta lapsinesi!
148. Tyttönä ison tykönä,
Meitona emosi luona,
150. Raisena anoppilasfa.
152. Itse tuon sanoiksi wirkki:
Kutsuseni, fuuroseni,
Armas airojalkaseni!
Oliko huokiat hopiat,
Rahataiskut tanterilla j. n. e.? R. 308.
157. So oli kauan kaljat pantu,
Wiikon otraset olunna,
199. Maltahia maistellesfa,
Samotes'a saunateitä.
204. Sekä formilla sowitti.
* Siotteli formillansa.
205. Hywän leiwän leipoeli,
Hywän talkkunan taputti,
237. Piipiällä hiettomällä,
Iholla alatsomalla.
Pääll' on haahen haljakkainen,
Ulla maksan karvallinen.
242. Päällä haahen haljakkaiseni;
244. Kirjoehyksen kirjottama,
Resäuuhun uujustista,

252. Silmäripset simpukoissa,
Kulmat kukan solmuloissa,
253. Päässä pystynen kypärä,
* Päässä saapka sahmatainen,
256. Väpi metsän läiköttäjä (lääpöttäjä).
271. Saksan salmitta sywiltä,
Sungun suurilta wesiltä.
277. Raswo maasta mansimarja,
Punapuola kankahalta,
284. Suuhun sultsina menewi,
Käsin kääri kakkaraiset,
288. Se on kullalla kuottu,
Hopialla huoliteltu.
290 $\frac{1}{2}$ Wesilintu wierewillä.
* Wesilintu wierukoilla.

Seitsemästoista Runo.

5. Satasarwella härällä,
Tuhatpäällä tursahalla,
9. Kuulewi kumun mereltä,
Jalan iskun iljanholta;
11. Tuonne Pohjolan pitohin,
Salajoukon juominkihin.
Kataluutta Kauko itki,
Weitikkä osan wähyyttä
Uhti aitan pieneyttä.

(Obs. taitais olla parempi alkaa tämä runo:

Uhti saarella asuwi,
Kauko niemen kainalosfa;

- Kataluutta Kauko itki,
 Weitikkä osan wähyyttä,
 5. Nhti aitan pieneyttä.
 Oli pellon kyntämäsä j. n. e.)
 47. Tuo tänne sotisomani,
 * Hae sukani, saa ratsini,
 Haappa warashattarani,
 63. Lähen Päiwilän pitohin,
 Jumalisten juominkihin.
 67. Häisä sotkieltawani,
 * Häisä heimafoiltawani,
 69. Iso kaski, emo kielti,
 74. Kutsumatta kutsuloihin:
 79. Hyvä wieras kutsumatias
 * Hyvä ilman lykkelewi;
 100. Pääset tietä pikkaraisen,
 On tuossa tulinen koki,
 Kolm' on luotoa kosesa,
 Kolmin koiwut luotoloissa,
 Kolmin kookot koiwuloissa,
 Näillä suu tulin palawi,
 Rita kierein lämpiäwi;
 103. Luowos' on tulinen tammi,
 Latwasä tulinen kooko,
 Kokosä tulinen tursas,
 104. Koiwussa tuliset oksat,
 Oksilla tulinen kooko,
 110. Päiwät kynttä kiskuttawi,
 Pään waralle Lemminkäisen,
 Kaukomielen kaulan päälle.
 114. Kyllämä siihen tuuman tieän,
 Mutkan muistan, keinon kelsin,
 Kaulan leppäsen wenehen;
 119. Gilläni samoamahan;
 122. Koprasta koon tulisen,

129. Synvä on hauta kaimettuna
Päässä sillan Pohjolaisens
Sinne on saanut saan miestä,
Hukkunut tuhan urosta.
135. Tutialle wierahalle,
Saavalle kääkämälle.
139. Kylässä kyltyt paremmat,
Mieron lauat lauhkiammat.
141. Teen minä lumisen miehen,
Uron hangesta hotasen,
- 167 $\frac{1}{2}$ Käärä suuri käärmehiä
Gesä portin poikkipuolin,
174. Käärmehet kähähtelewät,
Ylös kielin kiehahtawat
187. Kyht kytken, maot waljastan,
* Panen kyitä kytkyehen,
Kääräsihiin käärmehiä,
Rautasihiin renkasihiin,
Witjohin terässihiin,
* Otan weitsen wierestäni,
Tupestäni tuiman rauan,
Sillä matoja siwallan
Wiilettä witsaswäliltä,
Seitsemältä seipähältä,
188. Satuloin sa'an matoa,
207. Piitolan weräjän suussa,
* Weräjillä wastahasi,
223. Jott' en vielä jouakkana
Suuhun Untamon susien,
- 234 $\frac{1}{2}$ Waimot waskivaljahissa,
Tyttäret tinasiiloissa,
Poiat puolisaappahissa,
249. Mäki on täynnä seipähiä,
Piha täynnä pistetyitä,

Ne on täynnä miehen päitä,
 Yks' on seiväs ilman jäänyt
 Pään varalle Lemminkäisen.

250. Tuhat pystöissä pihalla,
 252. Yksi seiväs päätä vailla;
 255. Sano lieto Lemminkäinen:
 Kyllämä siihen wutkan muistan,
 (Otan kallon kuolleelta,) 181
 Pään mäkäsen menneeltä,
 Toisen tuiki tulleetta, 181
 Senki seipähän nenähän.
257. Pään seinähän syväsi,
 278. Jo on lähtea kakewi,
 285. Owen pihtipuoliseissa,
 Kengin riisuntasialla,
 Kintahan kirwottimilla, 181
 Eakin päästä laskomilla,
 (Satun harwon heittimillä,) 181
288. Eapfeni, wakaruuuteni!
 293. Paremman parempi puoli,
 Äsken sinusta mies tulewi,
 303. Tstu puolella sialla,
 312. Nousi maasta ratsahille,
 Kohta lährewi koista,
 Luota entisen emonsa. 181
315. Koskesa tulinen luoto,
 Luowossa t. E. j. n. e. R. 104. 182
- 320 $\frac{1}{2}$ Höyhenet tulini waluwi, 182
 328. Otta sulkia hitusen,
 334. Paulo lauman tetrilöitä, 182
 Kolmin kerroin koppeloita
 Kulkkuhun koon tulisen. 182
336. Tempo tetriä lehosta, 182
 Koppo koppelot mäeltä, 182

- Ne syöksi kokeille suuhun,
 Parwen tetriä panewi
 Kynsin kokon kynimen,
 Baakalinnun warpahisin.
342. Tetret suuhusi sukase,
 Kesälinnut kielellesi,
 Koppeloiset kulkkuhusi.
343. Silmät luppahun lupise,
361. Mies on wanha taiwahinen!
364. Kolmas kohota koilta,
 Neljäs iätä iästäs;
 Repä yhtehen vyhtä,
 Lomakkohon loukahuta,
 Sa'a hyytä, sa'a jäätä,
 Sa'a rauaista rietta
 Teräskangen kappaleita,
372. Nosti ukko pitkät pilwet,
 Nosti pilwet luotehelta, i. n. e.
379. Sillä kylpi kuuman saunan,
 Kuuman saunan rautalauan,
 Bastan rautasen keralla.
386. Portit Pohjolan näkyvät,
 Paitawat pahat weräjät.
 * Piien ukset ulwottawat,
 Rautaaäret ärwöttäwät.
413. Taisi tarhoa tawata.
467. Hieroa nutustelewi
472. Paulo lauman lampahia,
 Rinkon (limpun) kieraawillasia,
 (Syöä Suomelan susien,)
 Sinne suen suimistella,
 Sekä karhun kaimistella,
 Sillä sulki suut sutosen,
 Karhun leukaluut lukitsi.

481. Saaplan päästä päästänille,
 497. Etkä yötä ennen tullut,
 Etkä päiwedä jälestä.
 504. Pääät juotu, piot pietty,
 506. Rahwit kannun mittailtu,
 Pikarit pinohin pantu,
 Kannut kanneltu kokohon,
 Tuopit tukkuhin lykäty.
 520. Minä määrillä mäkäsin,
 Minä kannoin kaksin määrin,
 524. Emma liene lempi wieras,
 Kun ei tuotane olutta
 Tulewalle wierahalle,
 Saawalle kälkeämälle.
 (Wasta saawalle wäwylle.)
 537. Tuotihin tulinen tuoppi,
 Tulta terwoa sisäsjä.
 546. Kanto kaksiwantehella,
 547. Hiiva alla, waahiti päällä,
 Kesellä olut punanen.
 548. Kyy on kesellä asuwa,
 Käärme päällä käänteleksen.
 * Maot kiehuwat kesellä,
 Käärmehet kähähtelewät.
 555. Kyy kitanja kätkeöhön,
 Käärme päänsä kääntäöhön.
 * Ruoka suuhun pantanehe,
 Riikka maahan luotanehe,
 559. Otta ongen tassustansa,
 Wäkärauan wäskytänsä,
 * Otta weitsen ollastansa,
 Tupestanta tuiman rauan,
 Weti wettä weitsellänsä,
 Ristin weteli olutta,

- Maon halki, toisen poikki,
 Kolmannen vähän witahan.
- * Puhu kerran tuoppihinsa,
 Tuli khytä kymmentunta,
 Puhu toiste tuoppihinsa,
 Satakunta sammaikoita,
 Puhu kerran kolmanenki,
 Tuopin tuojan Tuonelahan,
 Kannun kantajan Manalle.
 Toi olofen onneksen,
 Meen mustan (makian) mieliksenä.
571. Kun ei tuotane olutta
 Baravammalla käällä,
 Suuremmalla astialla.
 Entän liene lempiwieras,
 Kun en saane kumppalia,
 Kunnollista kumppalia.
 Annettihin nuori neiti;
 Niin läksi kotihin tuosta,
 Meion mestasi merehen.
572. Paillisempata olutta,
 578. Kaljoa rahan alaista.
579. Tuop' on Pohjolan isäntä
 Itse syöpi, itse juopi
 Päässä pöyhän paiallansa,
 Kiwan aiwinaisillansa,
 Pian suuttu ja wihastu j. n. e.
585. Tuomahan ween wetelän.
 * Tuomahan wetisen lammin.
591. Suuhun untamon sutosen.
 594. Senki surmaksi jäniksen.
 604. Paremmistaki pioista.
 * Häien juotua hyvien.
618. Kummill' on pitempi miekka,

- * Kummin miekka mieluhumpi,
 Kenen kalpa kauhiampi,
 Senpá eellä iskeminen.
626. Olen kortta kortiampi,
 Waan oli miekka mieluhumpi,
 Kalpa paljo kaunihimpi
 Pietopolan Lemminkáisen,
 Senpá kuu lárestá paisto,
 Päiwá w. w. j. n. e.
632. Työpi lieto Lemminkáistä,
 * Jo työä yrittelewi,
 Osasi owihakahan,
 Maiskasi on maatitsahan.
637. Wainot waimojen seasfa,
 * Seikat alkojen seasfa,
639. Lattiat ripottelemma,
642. Ulkona weret paremmat,
 Kafaroilla kaunehemmat,
 Päässä heinän helpeämmät,
643. Kanarwoilla kaunihimmat,
646. Maholehmä tapettihin,
 Sen nahalla seisottihin.
653. Toppa taitat tarwitakki,
655. Tahi kaula katkiawi.
 Koita konna kalpoasi.
660. Ei oo tuosta tuon parempi,
 Eipä wuolet wermentänä,
 Wiennyt marrasnahkoana.
 * Ei lipasst lihoakana,
666. Kawahutti Kaukomieli,
670. Paske päään on päältä olka,
 Kallon kaulalta siwalti,
673. Eli naurihin nawašta,
 Päään on pienestä kalasta,
 Ewán kaikesta kalasta.

677. Wiepi pään pojan polosen
 Tuonne Pohjolan tupahan,
 Siin' on pää pojan päätösen,
 Kuulu kultasen omenan;
 Tulkohon ikuinen tuoli
 Hyvän Pohjolan pitohin,
 Galajoukon juominkihin.
695. Laitti lapset liikkeelle,
 Saatteli sanan kylälle,
 Kutsu miehiä kylästä,
 Kansoa monen nädstä
 Kaukomielen kaulan päälle.
697. Baskilautan pääläelle,
 Rautaruuhien jalkohinsa,
 Weestä wesomen nosti,
 Umpiputken lainehista,
 Sydöstä miehen sydömen kautta.

Kahesastoista Runo.

52. Sit' olen pahoilla mielin,
 Kaiken kallella kypärin.
 Tuli työ, satu tapahtu
 Hyvän Pohjolan pioissa,
 Weren juoksu juomingissa.
 Tapon miehen kun urohon,
 Paremmaisen itseäni,
 Omani setäni poian,
53. Pane ruoka ruttosesti,
 60. Terästäwät tuuriansa.
 82. Istu puolella sioa
 Astu puolella aselta
 Owen suusa orren alla.

91. Karahkaksi kankahalle,
 92. Sano kaunis kaukomieli:
 Jos menen männynksi mäelle,
 (Käsjet männyksi mäelle,)
 Katajaksi kankahalle,
 Jo siinä tuho tulisi j. n. e.
 99. Mikenee noronen koiwu,
 100. Virttipuiksi pilkotahan,
 * Rihipuiksi pilkotahan,
 101. Hakatahan halmemiksi,
 102. Mene marjaksi mäelle,
 114. Satafilmiä kutowi,
 Werkkoloita walmistawi
 Menästä utusen niemen,
 Päästä saaren terhenisens;
 Wiepi werkkoja wesille
 Surmaksi kalasen karhin.
 119. Metsän karhun kartanolle,
 130. Ruska kuollo kohtajaisi,
 Paha loppu loukahtaisi.
 143. Sanon ma hywänki paikan,
 Ruska piiltä pillomuksen,
 Paeta pahan tapasen,
 Kun wannot walat ikuiset
 Ei enää sotia kähä,
 162. Niemelle nendättömälle,
 Selälle meren sinisen.
 166. Pohjan poikain soassa,
 Pahan wallan wainon alla.
 167. Werivuonna woimatonna.
 Siellä miehet mettä juowat,
 Simoa sirettelewät
 190. Saarelle selälliselle,
 Manteoelle puuttomalle,

198. Beteä wenettä yhtä,
 202. Sekä nuoremmat sanowi,
 Totta wanhat wastoapi:
 205. Ompa maata saaren maalla,
 Jos weät weneitä wiisin,
 Kuusin pursia kuletat.
 229. Piennar piehtaroiakseni,
 240 Käwi kymmenen kyleä,
 Kylä puolen kymmennettä;
 248. Sa'an nauvo miehen naista,
 Tutatkunnan neitofia,
 * Makasi tuhannen neittä,
 Saan naista miehelistä,
 254. Raksi kaikista saoiista,
 Kolme kolo tuhannesta,
 258 $\frac{1}{2}$ Poika werraton werewä
 260. Hahutti saaren immet;
 263 $\frac{1}{2}$ Saaren impien ilohon,
 Niemen neitojen kisan,
 266. Teki liiton nostaksensa
 268. Nousi ennen aikaansa
 Ennen ehtoliittoansa
 290. Pursi poltettu poroiksi,
 * Jo weno wesiäjolla,
 Laiwonen lahen selällä.
 300. Bienen wärttinän muruista,
 Kuuen tainnan taittumista.
 301. Kehrawarren kappaleista.
 304. Päiwän airoja asetti,
 Toisen laati laitapuuta,
 Rautahankoja rakenti.
 310. Paulo purren lainehille,
 Mäpoille umpiputken,
 311. Eastun tammen lainehille,

- * Lastun männyn lainehille,
 329. Saaren waimot waikerrehti,
 * Saaren waiwaset waiketti,
 332. Saaren impyät sanowi:
 En itke punaista purtta,
 Rautahankkia halajas;
 Itken purjenpuun alaista, j. n. e.
 338. Kun ei niemen puut näkynnä,
 Kirkon harjat haimentanna.
 339. Sawuharjat haimentanna.
 Sano kaunis Kaukomieli:
 En itkis ma saaren maita, j. n. e.
 343. Sawiharjan haltioita.
 351. Satahanka haihatteli:
 354. Kauko ei käy tappeloita
 372. Difi Tiero (Tuuro, Teuri) t.,
 385. Wenehiä weistämässä,
 * Laitioita laatimassa,
 * Laitioita laanimassa,
 396. Peräpahkat pieksämättä,
 Kupehet kutsuttamatta.
 402. Ulkona käwystelesen.
 407. Susi putkessa puhusi,
 Käryppä käy käen siällä,
 411. Muien keihojen sekahan.

Vheksästoista Runo.

2. Sepä synty äitistänsä,
 8. Wietihin Wenäjän maalle,
 * Wietihinpä wierahille,
 10. Sepolle Köyrötyiselle,

- Wien wiikatteen palahan,
 Kuuen kuokan kuolihon.
21. Isännältä iltasella,
 Emännältä aamusella:
 Työ orjan nimettähö,
 Nimi työlle pantaoho.
24. Raiwolle rahan alanen.
25. Pantiin lapsen katsojaksi,
 * Pantiin lasta katsomahan,
 Katso lapsen, raiwo filmät,
 Syötti lapsen, söi itseksi,
- 30 $\frac{1}{2}$ Waatteet wirrasa wirutti.
31. To päivänä, toisä pänä
37. Pantihin kasan ajohon,
 * Pantu on kasan leikantahan
 Kullän solki sorrantahan.
39. Kaato puuta kaks kolme,
 * Leikko puuta kaks kolme,
40. Siitä hyppi kannon päähän,
 * Hyppeäwi kannon päähän,
 * Niin kawahti kannon päähän,
44. Sotipelto sortuoho,
 Kuni huuto kuulunehe,
 Kuni wierenee wihellys.
50. Kullän solki sorrannasä.
65. Siitä wyötti maan maolla,
72. Siitä seppo Ilmarinen
 Käwi itse katsomasä
 Kitoa Kalewan poian,
 Solukullän sortamata;
 Näki päitä liikkuwia,
 Raiwoja ratifewia
 Kiasä pojan Kalewan,
 Solukullän sortamasä.

83. Souanko wäen tafoa,
 Wäen miehuen nojassa,
 Wai souan asun mufoa?
88. Mi on siitä soutajasta,
 Ku ei soua wäen mufoa?
94. Souti hangansa hajalle,
 Hangat koivuset hajalle,
 Lewitti lesen wenosen,
 Wenon mäntysen menetti.
112. Mi on siitä tarpojasta,
 Ku ei tarwo wäen mukahan.
114. Wäh' on wangilla wäkeä.
117. Riwen kirsoksi ralenti,
131. Pantiin karjan paimeneksi,
135. Syöjätär paha emäntä
 Riwen leipo leipähänsä,
 Paino paaen kakkuhunsa,
 (Paaen paino möykyhyhnsä,)
138. Wehnän päällitse weteli,
140. Pani paimenen powehen,
 Sanoen sanoilla näillä:
387. Biere wehnäkoiwukolle,
405. Pahan waimon palkan maksan?
407. Lehmät syöttelen susille,
 Koukkusääret kontioille,
415. Lehmät syötteli susille,
 Koukkusarwet kontioille,
423. Pure poikki pohkiasta,
 Katko kaiikki kantasuonet.
424. Dtti torwen tollikosta,
 Rápápillin ráystähiltä.
430. Wiiesti weräjän suulla.
431. Jo emäntä ouosteli,
 Mistä paimen pillin saanut.
441. Torwen tuomikkopurolta;

447. Raawahat rakentamahan.
 463. Susi päälle suimastaksen,
 Karhu päälle kaimistaksen,
 497. Tuotihin sana jälestä,
 * Sana wietihin jälestä,
 504. Dmpa muita maammosia,
 516. Dmpa muita taattosia,
 522. Waimosi kotona kuoli;
 528. Dmpa muita waimoloita,
 * Dmp' on naisia kylässä,
 533. Soitti suolla mennessänsä,
 Patakoitteli palolla,
 Kullerwoitti kanhalla.

Kaksikymmenes Runo.

5. Kun oli kuollut nuori nainen,
 10. Eikä vielä wiihkonkana.
 24. Hopehia lietokehien,
 * Hopehia walkiahän,
 32. Satuttoman hartiehen,
 Päiwät lietsi, yön lepäsi,
 43. Katso alle ahjoksensa,
 46. Terä kulta, pää hopias;
 51. Sen seppo pahoin pahastu,
 Nuu miero hywin hynästy.
 56. Poimi kulta merestä,
 Hopehia lainehista j. n. e.
 * Pani kulta lisäksi,
 Hopehia päälliseksi
 Syksyisen uuden w. j. n. e.
 77. Ruuna tungeksen tulesta,
 Siinaharja liettehestä,

- Harja kulta, pää hopia,
 Raikki waskesta kaviot;
 88. Poimi kultia merestä, j. n. e.
 114. Niika tyttö ahjoksesta,
 Pää kulta, käet hopiat,
 (Pääat kullat, jalat hopiat,)
 122. Ei saata sanoille naista.
 * Ei saattat sanoille panna,
 Eikä wirsille weteä.
 * On neiti hyvän näkönen,
 Ei tiedä tapoja neien.
 (Kun oisi hyvántapainen.)
 126. Heti öissä ensimmäissä
 Tuo tuossa lepäelewi j. n. e.
 138. Nuoren neitosen niusussa,
 141. Yön lepää, lepääwi toisen,
 Niinp' on yönä kolmantena
 Waroaksen waippahansa j. n. e.
 145. Karhun taljoa kysywi.
 * Karhun taljat katselewi,
 Willawaipat valmistawi.
 147. Ku oli kylki neittä waesten,
 Wasston kullaista kuwoa,
 Hopiaista morsianta,
 Se oli kylki kylmimässä, j. n. e.
 161. Miehet nuoret naimattomat,
 166. Hopiaista puolisoa;
 189. Suuhun Suomelan susien,
 Kitahan kirokapojen,
 192. Sano seppo Ilmarinen:
 Anna akka tyttäresi;
 En tuota pahoin pitäisi,
 Hyvästi minä pitäisin,
 Syyllisäni sydesäni,

Käsiesäni Käyessäni.

Sano Pohjolan emäntä:

Ennen annan tyttäreni j. n. e.

Yheskolmatta Runo.

6. Hyvän turwan tuoantahan.
* Kirjokannen kannantahan.
8. Ei oo sampu helpon saatu,
Kirjokansi kannettuna,
* Ei oo sampu saatavalla,
Kirjokansi otettavalla,
11. Siell' on sampu salwattuna,
Kirjokansi suojeltuna,
15. Takasalpojen ta'aksi.
26. Saan salpojen takoa,
33. Suurille sotakeoille,
Merisille wainioille,
Sorkkihin sotahewoisten,
Kawioihin wainowarsain.
* Miesten tappotanterille,
Urosten upottajille.
37. Tunki rautansa tulehen,
Ulle ahjon teräk'ensä.
44. Kuonana kohailewi.
* Kaswana rapahtelewi.
54. Walo warren hopiaasta,
Kulta taipu taikinana.
70. Heponen terällä hilju,
* Heponen terällä seiso,
Kasi nauku naulan päässä,
Mato putkessa makasi.

72 $\frac{1}{2}$ Ohlyytteli miekkoansa

    Nuoren rautasen raossa,
    Rahen kallion lomasaa,
    Wiien nuoren winkurassa.

    Siitä lyöä leimahutti,
    Tuhat nuorta poikki lyöpi,
    Sata rautasta mäkeä,
    Tempasi (telkytti) teräsneniä,
    Mautapäitä raskutteli,
    Piekkipäitä liekutteli,
    Tulisia tuiskutteli,
    Hakulaisia hajotti.

74. Hyöteleksen, wyöteleksen,
    Weran äärillä weäkseen,
    Lustuolla sulkiaksen.
    (Lustuloihin sulkiaksen.)

78. Lustuossa mies lujempi,

80. Teräswyödsä tehtosampi.

82. Käyhä toimi kerkiäwi;

85. Kulkewat kotikujoa,
    Hjattelenn aian wiertä,
    Tokopa meriä mennä,
    Tahi maisin matkustella.
    Päksit etsohon hewosen,
    Kuloharjan kuuntelohon,

89. Waka wanha Wainämöinen,
    Toinen seppo Ilmorinen
    Kulki kuunnellen kujoa,
    Hjattelenn aian wiertä,
    Rahen etsiwät hewosta,
    Päältä puiti katselewat,
    Löyhit hiekalta hewosen,
    Mullokselta mustan ruunan;
    Painoit päähän kullan päitset,
    Suwikuunnan suitset suuhun.

- Jopa itki puinen purssi
 Wene honkanen walitti.
96. Baiwanen walittamašsas
99. Baišo maisen matkustellen,
 Ratsastellen rantamaita.
103. Surma saakohon merelle
 * Surma wettä suotaaho,
 Millon tuuli turjuttawi,
 Millon wiškowi wihuri,
 Tuuli wie wenehen laian,
 Tuli toisen polttanemi.
112. Kyllä mies meret lukewi,
 Uros aallot arwelewi,
117. Besi wieno wilkuttawi.
119. Niin heitti hewon aholle,
 Suwikunnan syönnin päälle,
 Ohjat ošahan ojensi,
120. Pietahan helut hewosen,
122. Meni luota katsomahan,
 Tyköä tähyštämähän,
 Tuonne kengättä kerpitti,
 Ilman hamši hattaroita.
125. Mitä itket uusi purssi,
 Satahanka haihattelet?
 (Wene hangaton halajat?)
128. Hangatuuttasi halajat?
 * Kaarituutta kaipalet?
130. Wene hankanen sanowi:
 * Wene honkanen sanowi:
132. Jos on terwoissa teloilla
134. Jos on koisša forkiašsa.
142. Tähteni rahoa tuowan,
 Maseni aartehia.
146. Kaiłki muut pahimmat puret,

- Ne kaikki sotia käyvät,
 Rahetti tänä kesänä
 Tuotu on täytensä rahoja,
 Kultoa kumunsa täyen,
 Hopehia huonommatti.
152. Minä weno Wainämöisen,
 154. Lahon tässä lastuillani,
 Wenyn westämukfilläni.
 * Kina wenyn westoillani,
 Lahon lastulumukfilläni.
156. Matalimmat maan matoset
 Alla kaareni asuwat,
 159. Pesän pielessä pitävät;
 Parempi minun olissi,
 Parempi olettelissi,
 163. Petäjänä hongikossa,
 165. Harulinnun liitätellä,
 Penun alla pyörätellä.
166. Käsin kourin kääntämättä.
 187. Juosta formin soutamatta,
 198. Niinpä mun sukuni muuki,
 Sekä toinen joukkioni,
 Juostaan formin soutamalla, j. n. e.
205. Lykkäsi wenon wesille,
 Terwalaian lainehille;
 * Pauloä hyrähtelewi,
 Paulawi wenon wesille,
 Työnti purren lainehille,
 Teloiltansa terwarinnan,
 Terwalaian lastuiltansa;
207. Paitto laian neitosia,
 * Pato laian neitosia,
 208. Kultapäitä neitosia,
 * Silkkipäitä tyttösiä,
 * Siinapäitä tyttölöitä,

- Baskiwõitã waimoloita;
 Mi on narri naimatonna,
 Ku on piikuen pitãnyt.
211. Eato toisen laita puolen
 Puskioita poikasia,
 Poikasia piipimoja,
 Miekawõitã sulhossia.
215. Eato wanhoa wãkã
 Tãntehen wenehen laiat,
221. Paulo wielã Wãinãmdinen,
 Paulo nuoret, laulo wanhat
 Kultihin kulajawihin,
 Hopeihin helkkãwihin.
 Sanan wirkko, noin nimesi:
 Neitsy Maaria emonen,
 Sie on airoille aseta,
 Sowitate soutamahan.
 Neitsy Maaria emonen
 Se on warsin wãstaeli:
 Siepã wanha Wãinãmdinen,
 Itse istuos perãhãn,
 Saaitate laskemahan,
222. Niin kun Suomen suolasãkki,
 Tukhulmin humalatukku,
223. Rokan koiwusen kohalle,
 * Rokan kultasen nojaan,
 Melan waski'en waraan.
232. Ei wanhoissa soutajoa,
237. Nuoret souti, selkã nuoju,
238. Eipã matka ehikkãnã,
 * Ei ilo iloista kãynyt,
 Soutu souwusta tajunnut.
241. Sowitãksen soutamahan,
250. Pyinã pyyrimet wihelti (wiherti),
 Terãt teirinã kujerti,

- Nenä joiku joutsenena,
 Perä Kratso Kaarnehena,
 Hangat hanhina hahahhti (pajahti).
 Souti suoroa sujotti,
 Nenätse metisen niemen,
 259. Tuopa lieto Lemminkäinen,
 * Tuo on nuori Soukahainen,
 * Wesiliitto, laitopoika,
 * Itiliera Tieran poika,
 * Ititiera Nieran poika,
 261. Osatuutta onnen itki,
 Ei itkent osan wähyhtä.
 270. Piiwesiä pisarat suuret,
 Pisaroiissa laajat lammit,
 Lammissa weno punanen,
 Wenosessa kolme miestä,
 Mies puhas perässä purren,
 Mies toinen nenässä purren,
 Mies kolmas kessellä purren,
 281. Melan luoen luotehesta.
 * Melaloivat luotehesen.
 282. Huutawi hujottelemi,
 290. Uros korwen keskimmäinen?
 291. Kun et tunne tuota purtta,
 293. Laiwa laulajan urohon,
 * Laiwa laskian (laatian) u.,
 Wene wanhan Wainämöisen,
 304. Rohiti pohjaista kowoa,
 313. Ota minua purtehesti,
 Disin mieli miessä siellä,
 330. Laiat warsinki warawat,
 336. Luki heineä tuhua;
 338. Tuuli wie wenehen laian,
 Wastatuuli warpehenki.

Kaheskolmatta Runo.

1. Siitä wanha Wainämöinen,
 Toinen seppo Ilmarinen,
 Kolmas lieko Lemmin poika
 Laskevat sinistä merta
5. Souti päivän suomesiä,
 Päivän toisen maawesiä,
 Kolmannen meriwesiä.
- * Laskei päivän Päianettä,
 Toisen souti Suowanetta,
 Kolmannen Glowesiä.
12. Kosken tyttö, Luohunciti,
 Wirran wierellä asuwa!
 (Wihowirran wierellinen!)
28. Rukkuja tulettaissa,
 32. Sylin aaltoja aseta,
 Käsiwarstin waahtipäitä,
41. Puuttu pursi Wainämöisen,
 Takeltu weno jumalan;
 * Puuttu pursi laulajalta,
 Takeltu wene runolta;
46. Urpoa asettelewi,
 Käkiähän käännyttäwi:
50. Waiho hauin hartioille,
 Ween koiran koukkuluille,
 Tahikko siikasen selälle,
 Lohen purstolle punasen?
 * Kivellenkö, kannollenko,
 Waiho wanhalle siälle,
 Wai on waskirauniolle?
54. Luotosessa puuttumassa,
 Meren selwällä selällä.

Waka wanha Wainämöinen,
 So itse menewi maalle;
 Eohen on luita luotosessa,
 Eohen luita, hauin päitä,
 Kian kylkiluun paloja,
 Mursun sääriluun muruja,
 (Gorsan säärilun muruja,
 Eohen luita sieltä otti j. n. e.

57. Pani miekkoa merehen
 61. Miekka murskahti muruiksi
 * Miekka mureni muruiksi
 79. Sano miehille hyville,
 Sotka purresta puhuvat
 Benehestä weistättävät:
 94. Puukon tuppipuoleltansa,
 96. Kalan pahkoa paloiksi.
 * Kalan wiiltäwi kaheksi.
 98. Minkä tuosta seppo saisi,
 Kunka taitawa takoisi,
 Mies naati naputteleisi,
 * Saisko harpun hauin luidista,
 Kantelon kalan ewästä,
 109. Tahikka takojan luona,
 112. Tuostapa tulisi soitto,
 Harppu (harlko) kaunis hauinluinen,
 Kantelo kalanewänen,
 121. Saati harpun hauinluista,
 Kantelon kalan ewästä,
 Soiton kian kylkiluista.
 Mist' on koppa kantelessa?
 Hauin suuren hartioista.
 Mistä naulat kantelessa?
 Kalahauin hampahista.
 Mistä kielet kantelessa?
 Jouhista uvet orihin.

124. Pani nauhat Kantelesen
 Drahistä tuonen otran,
 Tuonen hauin hampahista.
131. Pani kielet Kantelesen
 Hiwukfista Hiien ruunan,
 Lemmon warsan waattehista.
- * Mist' on kielet keksittynä?
 Jouhet juoksewan hewosen,
 Immen itkewän hiwukset.
137. Pani wanhat soittamahan,
143. Ei ilo iloksi kanta,
 Eikä soitto soitannaaksi,
 Runnaksi kullekkana.
 Kutsu pojat, kutsu piiat
 Soittamahan formillansa,
 Kutsu miehet naimattomat,
 Kutsu nainehet urohott,
 Ei ilo ilolle nosfut,
 Tarpeheksi Wainämöisen.
151. Harpun kylmässä kylässä;
 * Kantelon Sariolassa;
189. Raikun laatian käässä.
 * Raikkuan kaninehella.
193. Tekiänsä tienohille.
197. Itse iskuksen ripahan,
 * Istuwi ahokiwelle,
 Edihen leikkikaljolle,
 * Istuwi ilon teolle,
 Laattihen laulamahan,
 * Itse istu soittamahan,
 Alko soittoa somasti,
201. Otta soiton sorsanluisen,
 Kantelen kalaneväsen,
208. Soitantoa Wainämöisen,

212. Soitti ruotoista rojua,
 Kalanluista kanteletta
 Käsin pienin, hoikin formin,
213. Sormet pienet pelputteli,
215. Käsi ilo ilolle kävi,
220. Katsun jouhet raiikkaavat.
221. Ei sitä metsässä ollut,
 Meljäläikäistä jaloa,
223. Kolmin koirkelehtawata,
229. Konkafesta huonehesta,
230. Rinnoin aialle ajaksen,
 * Rinnoin aialle asettu,
 Risukolle reutoaksen,
234. Siitä kuusehen kawahti,
 Korkeammalle kohosi
 (Koussi puuhun korkealle,)
242. Tarkotin metsän emäntä
 Wiikon päättänsä panewi,
 Kuukauden kurikkoonsa,
 Waan kun kuuli ouon äänen,
 Heti heitti suorintansa,
 Uropäin, haralla hapsin,
 Ilman wydttä, helmukfitta,
 Istu koivun konkelolle,
 Lepän lengolle lewesi,
 (Lepän l. lehahti (kohosi),
244. Sinihuivihin sioksen (sujoksen),
 Punasukkahan pukewi,
 Kautokenkähän kapiwi
248. Siinä wiipy wiikommanki,
 Puolen polwensa asuwi,
 Ilon uuen uotannassa,
 Koston toisen toimiossa.
250. Mikä lie metsässä ollut,
 Kävi tarkon kuulemahan;

- Mikä ilmasa ylällä
 Vintuparvea parasta j. n. e.
252. Eikä tarkon ilmassana,
 * Eikä ilmasa ylällä,
261. Ulli aaltojen keseltä,
 * Ulli aalloilta wesiltä,
282. Sulhon soittawan sulosen,
 285. Raiikki riimat katkesivat,
 287. Ei sitä meressä ollut
 Ewin kuusin kulkewoa,
 Raheksin wajeltawoa,
294. Pohet uipi longotellen,
 Been sfiat wengotellen,
 Been hant hangotellen,
309. Rammalla kuparisella,
 Wasikisella harjallansa;
314. Harja haihtu kämmentä.
 317. Rikkarinnalla tulewi,
 * Rinnoin ruohosta kohosi,
 * Rinnoin aalloille ajaksen,
 * Rinnoin ruowolle rojahti,
 Been ryönälle rytkäysi,
319. Watsalolle waiwoaksen,
 321. Soitantoa Wäinämöisen,
 Iloa ikirunoisen,
225. Itki wuoret, wanku waarat,
 Raiikki kalliot älisi,
 Raiikki wuoret woiwotteli,
 Luvat itki Turjalaisista,
 Sata laulo Pappalaista.
338. Itselfäki soittajalta
 * Itse itki Wäinämöinen
 Soitantoansa omoa,
 (Omoansa soittoansa),
 Beet juoksi filmästansä,

- Toiset toifesta norwi
 Karliammat (kariammat) karpaloita,
 Pyyliämmät (pyöriämmät) pyyn munia,
 Pienemmät munia pääskyn,
 (Häriämmät härän päitä)
 Sewelle leuoillensa,
 Niin sitä alemma wieri
 Riwelle rinnoillensa,
 Winri wieläki alemma
 Pätöwille polw. j. n. e. XXXI: 175.
355. Kautti Kuuen Kultawhönkä
 377. Sekä nuoret, jotta wanhat:

Kolmaskolmatta Runo.

4. To on tultihin tupahan.
 Kysy Pohjolan emäntä:
 Mitä wierahat sanowi,
 Matkalaiset mainitsewi?
15. Hywä on sampuen hyrätä,
 Kirjokannen kahnatella
 Pohjolan kiwimäessä,
 Waaran waskisen sisäsä;
 Hyw' on olla Pohjolanki
 Hywän sampuen warassa.
25. Niillä Pohjolan nukutti,
 Pahan wallan waiwutteli,
 Paineli pakanan kansan,
41. Lukot formin longotteli,
 Käsin aukasi owia.
44. Di sie seppo Ilmarinen,
 Lankoni, emoni lapsi!

53. Sylin sampoa syleli,
 Räsivarfin käännytteli,
 (Kirjokantta kallutteli),
 Sipä sampo käännäkkänä,
 Kirjokansi kihnakkana.
77. Räsivarfin kannattelit,
78. Kannoit sammon purtehensa,
 Saattelit wenosehensa.
 * Saiwat sammon purtehensa,
 Bieretit wenosehensa,
 Wenehesen Wainämöisen,
 Purtehen Puhantolaisen.
- 88 $\frac{1}{2}$ Sorkkien sotahewosen,
97. Sano seppo Ilmarinen:
132. Muurahainen musta lintu
 * Muurahainen murhapoika
 * Muurahainen musta koira
 Se kusi kuren jalalle;
 Kurki päästi kumman kulkun,
 Säkälähti pahan säwelen,
 Sillä Pohjolan herätti,
 Pahan wallan walweutti.
140. Kawi sammon katsantohon,
165. Baston Wainölan wenettä,
 * Kaaha wene Wainämöisen,
 Upota Uwantolaisen,
 Sampo tänne saattaelloš,
 Kirjokansi kannatelloš.
173. Rowin luo turjotteli,
189. Pohjolaanki kulettaissas
 * Nähnyt näillä wessillä;
193. Kun ma tänne läksinkänä,
206. Paljoa paremmin maltti,
 Afsansa armaeli,
212. Jospa tuuli tuijutteli,

- Kallot wiskowat wenettä,
 Jo oli laiatki warawat.
217. Vaitto rautaista sotoa,
 Teräksestä tellitteli (teljetteli);
 * Soan rautasen rakenti,
 Teräkseksen tellitteli
 Jälkeen wanhan Wainämöisen;
220. Run kana munasiansa,
 * Runi forsa poikiansa,
 Telkkä luopi tehtyjänsä;
223. Sata airohon urosta,
225. Sata miestä ampujata.
 * Sata muuta ampujata.
 * Tuhat jousella urosta.
228. Kohta sampoja tawotti.
 * Kohta lähtöhön ajaksen,
 Ujamahan Karikulaista,
 Sampoja tapoamahan,
 Wenehestä Wainämöisen.
234. Di sie seppo Ilmarinen,
 * Di sie nuori Joukahainen,
 * Di se lieto laita poika,
 * Wesiliitto, laitopoika,
 * Itkijä Tieron poika,
237. Kasiskiekahan kawa'a,
 * Ruokonuorahan rupia,
239. Katso pitkin Pohjan ranta.
249. Korwet kirjokoppeloita.
258. Koko Turjalta tulewi,
 Paskoksen Lapista lintu,
 Siipi taiwasta siwollen,
 Toinen wettä wiepraellen.
262. Ei se koko ollekkana,
 Lapin lintu lienekkänä,
270. Satalaita laiehtimi;

- * Sotalaiwa laiehtiwi;
 273. Miehät kaikki miekka wyöllä,
 Urot kalpio käessä.
 294. Reksin kummoa wähäsen.
 295. Tapasi on taskuhunsa,
 Edihen kulkaroisehensa,
 Tempo (löysi) piitä pikkuruisen,
 Tapo tauloa wähäsen,
 300. Yli oikian olansa,
 304. Luowote merehen luoto,
 Salasaari siunoate,
 Johon purret puuttuoho,
 Wenehet takeltuoho.
 306. Juokse puhki Pohjan pursi,
 Satahanki halki lennä!
 308. Loi sen luowoksi merehen,
 Karipääksi kaswatteli,
 Johon puuttu Pohjan pursi,
 Satahanka halkieli.
 319. Paati kokon kopristansa,
 Itsestänsä iskulinnun,
 * Bastat siwiksi sitowi,
 Perämelan purstoksensa,
 Otta wiisi wiikatetta,
 Kuusi kuokan kuolioa,
 Ne tyhästi kynsiksensä.
 322. Kokon kynkkälun nenille.
 333. Päähän pielen (purren) Wainämöisen.
 * Mastohon rakenteleksen.
 336. Saiwa lastuin lohkiella.
 339. Pahoinpa on palikka saanut
 Muinosista murkkinoista,
 Utrioista ainosisista,
 Pohjan poikien tiloilla,
 Perinteillä pehmeillä.

340. Kirjokannen katsantohon,
 342. Pohjan akka harwahammas
 Piikahutti leukaluuta,
 Purstakhti punanen sappi
 Rahenpuolin leukaluita,
 Sillä sen soan häwitti.
 374. Lastun kuusen lainehista,
 Räänti kuusista meloa,
 Petäjäistä järkälettä,
 378. Kun yksi nimetön kynsi.
 379. Miehet meiskahiti merehen,
 Koprin kääntywät merehen,
 Käsin Käyän lainehesenz
 385. Puusta purtehen rawahiti
 388. Puusta koppelu puonnut,
 391 $\frac{1}{2}$. Wasemella warpahalla;
 392. Saatti sampuen merehen,
 Tuonne kaato kirjokannen,
 396. Sampo mureni muruiksi,
 401. Niin meni muruja paljo,
 Sammon suuria muruja,
 (Suurimmaisia muruja),
 406. Siitä sai meri pohatta,
 Maa köyhä, meri pohatta,
 410. Wasten maata hyyännettä,
 418. Riwan kylmähän kylähän,

Neljäskolmatta Runo.

1. Siitä sampo nostettihin,
 Kirjokansi kannettihin
 Menähän utusen niemen
 Wenehestä Wainämöisen.
 Kesän kennällä makasi,

- Talven kaisen tarterella,
 Kesellä jywäketoa,
 Jywäparkan parmahalla.
11. Pälländiselle pojalle:
 Sämpsä poika Pälländinen!
22. Ketehen kesäorawan,
 Kesä= (talwi=) karpän kammenehen,
 Portimon perustimehen.
25. Kroja tihittämähän,
 36. Pelto happiksi hajota,
 Saoin haaroin haarottele,
- 62 $\frac{1}{2}$. Ennen mantu maita puuttu,
 Uhti selwiä wesiä,
 Kun on sampo siemeniä,
 Pellerwo jywän peria.
70. Raiat nurmien rajoille,
 74. Wasliwaarnahan tapasi,
 81. Sillä maita mullosteli,
 99. Heitti hellan wallallensa,
 Olewalle onnellensa.
103. Pääsi tuota tietämähän:
 136. Tämän tamman taittajoa,
 Puun sorian sortajoa,
 Puun murhan (murškan) musertajoa,
145. Uros aaltojen kesestä,
 152. Been hattu hartioilla,
 Been saappahat jaloissa,
 Uuet kintahat käessä,
 Wanhat kirjat kintahissa,
 Kirwes kultanen olalla,
 Wasliwarfi kirwehesä,
165. Kolmehen kowasimehen,
 175. Sylt' on suusta housun lahje,
 Kaksi sylvä kaatiosta.
185. Ison tammen tasmen luokse,

191. Pohkarehut lohkoeli,
 194. Jo kaasi tulisen tammen,
 204. Leikkasi ikuisen lemmen;
 205. Ku on lastuja levesi,
 209. Pikatuoni pistoneuot.
 269. Itselläin on ilman miekka,
 Luonani awaimet onnen,
 277. Miesten mielistä pahoista,
 288. Tarha rautanen rakenna,
 302. Itse (Sinä) Pohjolan emäntä!
 310. Omiasi toukojasi,
 Kylvämiäsi omia.
 Sa'a rautaset rakehet, j. n. e.
 321. Pohjan farjakartanoille.
-

Wieskolmatta Runo.

128. Itse neuo lapsiansa,
 Poikiansa sain puhelt,
 Tuonne työnti turmionsa,
 Panewi pahansa kaitki,
 140. Lapset Wuojelan lahovi,
 Lauisfa nimettömäsfa,
 201. Kiwi kirsolla mäellä,
 Waaran wanhan liepehellä,
 234. Yörä Annan aikuista.
 271. Kirskaasi kiwen kowaksi,
 Paaen kolmeksi palaksi;
 Niin kiwi k. t. j. n. e.
 309. Sillä Luotolan paransi,
 Pogat Wäinölan peruutti,
 Lauista tawattomasta j. n. e.
 310. Raifen Wuojelan paransi.
-

Kuueskolmatta Runo.

3. Rätki kuun kumottamasta,
 9. Yöhyt pitkä ja pimiä,
 44. Tuota tulta tuuwitteli,
 288. Wellimo ween emäntä,
 * Wellimys ween emäntä,
 Cataharjan hallitsia,
 (Ahen hauan hallitsia,)
 293. Tuulen tyttären tekemä,
 Kallottaren keträämä;
 308. Rifosesta liettehestä,
 Kalasesta laartehestä,
 312. Anna ahti ahwenia,
 Pistä piikkiniestä,
 Ahwenia, ihweniä,
 Raihia ween kaloja,
 Alta aawain sywäin,
 Päältä mustain murain
 Taan on nuotan nostimille j. n. e.

Seitsemäskolmatta Runo.

63. Panen päivän paistamahan,
 65. Tolo kerran kolmannenkis;
 68. Portit Pohjolan näkyvät,
 Rautaaäret ärwöttävät,
 Ulwowat pahat saranat.
 * Pahat linnat liimottawat,
 Rohjan ukset ummottawat,
 77. Eikä suorru soutajamme;
 * Eikä soutajat sowitz;

78. Jalon hoikin huoparina,
 91. Rapauta rannallemme.
 108. Pohjan ukko, Pohjan akka
 Sanomat s. t. j. n. e.
 113. Mieläst' on sanomat saatu,
 Kalwasta katalat tieot.
 129. Kun ei kuu kivestä päässe j. n. e.
 148. Peimahutti, luimahutti,
 151. Päitä poikien poloisten.
 195. Ylen taitawa takoja.
 200. Kauan katsoin syöjän suuhun,
 Partahan palan purian,
 231. Taiten kyllä vastaeli:
 258. Ruu oli nosfut, päivä nosfut,
 263. Pääsit ylös aaltoin alta,
 Alta maan, alta manuen;
 (Alta maan, alta manalan);
 269. Tuomos tänne tullesfasi
 Kina täyttä terweyttä;
 272. Onni onkehen ohase,
 276. Suolse (päätä) kaari kaunihinas;

Kaheskolmatta Runo.

Toisin kuuluvat koko tässä Runossa, niinkuin osittain muuallaki, on pitänyt heittää kirjottamatta, koska niitä on ylönn paljon, nimittäin kaikki pian metsämiehen ja ohon luwut, joita siellä täällä jo luetaan prántattynäki ja wasta tulee enemmin.

Kaheskolmatta Runo.

18. Pääsi merta luutimahan,
 Saineita lahasemahan;

Luuti lumpehet kolkohon,
 Meren ruokoset rowihin,
 Meren kaislat karhiloihin.
 Rikka puuttu luutahansa,
 Baskisehen wastahansa;
 Siitä silkkunat siikse
 Mullan muikut, maan silakat.

41. Meren ristihin harasi,
 Laposille aallot laski.
54. Puun wisan wetistäwänsä.
56. Mit' itkset ihana neiti,
58. Kuori wakkia walitat?
65. Jossahan tuo eläwi,
 Niemussa remahtelewi;
117. Itkusta ilo ikuinen,
 Hywä huolesta huwitus.
124. Teki harppua halulla,
 Suositteli Suomen maalla,
 Kalkutteli kanteletta.
 Kust' on koppa kantelessa?
 Koivusta wisaperästä.
 Mist' an naulat kantelessa?
 Tammesta tafaset oksat.
164. Jouhuet perittänehe?
169. Paulo ilman aikojansa,
 Kuulun päiwyen kuluksi,
175. Tyttölapsen laulelewan;
 * Lapsen lempi laulelewan;
193. Rautasille rappuloille,
197. Ukasi sanasen arkun,
 Wirsilippahan wiritti
 Poikki puolen polwillensa,
202. Immen hapsi haihahteli.
203. Soittelewi, joittelewi,
212. Someret siotteleksen.

217. Lenti Vuuelta Ehlältä,
 Pitäjältä seitsemältä
 Luoksi vanhan Wainämöisen,
 222. Lenti luoksi Iitátellen,
 243. Hawut hangelle hajosi.
 245. Rannot kasvoit pitkät oksat.

Kolmekymmenes Runo.

1. Tuopa nuori Soukahainen
 Ujo tiellä wastatuksen
 Kera vanhan Wainämöisen.
 * Tuo kaunis Kalewan poika
 * Tuopa seppo Ilmarinen
 * Tuopa lieto Lemminkäinen
 4. Se on tietänsä káweli.
 5. Sopi tiellä wastakkoa,
 * Tulit tiellä wastaksutta,
 * Tulit tiellä wastakkahan,
 Kisa aisahan takistu,
 Wemmel tarttu wempelehen,
 Rahis rahkehen nenähän.
 8. Luolki loukkihín takeltu.
 9. Kaswa wuotti rahkehesta,
 Wesi wempelen nenástá.
 * Wesa kaswo wempelehen,
 Saapa aisahin yleni,
 Raita suuri rahkehesen.
 19. Kumpi tiennehe enämmin,
 Se nyt tiellä olluohon;
 Toka tiennehe wáhemmin,
 Se tieltá pois poiketekohon.
 * Kenpi tieolta enámpi,

Senpi tiellä seisudhon;
 Kenpi tieolta pahempi,
 Senpi tieltä wälttydön.

28. Dieän mä toki wáhásen:
 39. Suukkona kowalla säällä;
 40. Ahwen arka märkäsuoli
 * Ahwen arka märkäperse
 49. Kuulin nuorra káyesáni,
 Baeltaisfani warahin,
 Remuawan waskiwuoret,
 Kalliot kajahtelewan,
 Korwen ukon koirinensa
 Tanssiwan tasajalassa,
 Koska ennen uljas ukko,
 Ukko uljas ukomainen,
 Piikutti lyhintä kieltä,
 Rajahutti kanteletta
 Moilla Wáindlán ahoilla,
 Kalewalan kaskimailla.
 54. Dieän linnuksi tiaisen,
 Kynn wiherán káarmeheksi;
 Dieän terwan karkiaksi,
 Mullan mustan muikiaksi,
 Epián wihoweeksi,
 Urpiaisen ukkoseksi.
 59. Besti on wanhin weljeksiistä,
 Kiukua meren kiwistä,
 Patsas puista päähkehistä,
 Kattila pataranista,
 Besti wuoresta siennyt,
 Tuli tullut taiwosesta,
 Rauta raukka ruostehesta.
 67. Muinosia muistelmoita.
 * Walehia muinosia.

70. Enimmäiset arvaelen:
 Tiedän kolkot kuokituksi,
 Syvät kolkot kuokituksi,
 (Meren kolkot kuokituksi,)
73. Syvät järwet sylkityksi,
75. Mäet myllermöitetyksi,
 * Mäet myllerditetyksi, (muller.)
 * Mäet mykkylöditetyksi,
 Yellerwoiset pieksetyksi,
 Rewityksi lamperoiset,
 Rivet luorukksi kookohon,
79. Kuun uuen ylennetyksi,
 Aurington asetetuksi,
 Djennetuksi otawan.
82. Lapsen tieto, waimon muisti,
 * Lapsen on mieli, naisen tunti,
 Ei urohon partasuifen.
 * Ei ole siinä miehen muisto,
 Eikä partasuu urohon.
85. Omat kuopat kuokkimani,
91. Ilman pielet pistämäni,
 Taiwan kaaret kantamani,
 Taiwoset tähyttämäni.
99. Mi sinä lienet miehiäsi
 Ja kuka urohiäsi?
 Saulan sun weitsiksi wesille,
 Pastulmoiksi lainehille.
105. Sekä suuttu jotta säänty.
112. Ymmärrä yhet urohot,
117. Leuat liikku, paa järisi,
 Waan ei hampahat hajottu,
 Eikä leuat lonkaeltu.
119. Paaet paukku kalliolla,
 Pinnat liikku, hongat huoju,

125. Sorfin suohon sortuwaaksi,
 Niittyhyn niwuslihoista,
145. Jop' on tuskiiksi tulewi,
 Pahoin huoliksi panihen,
 Painuwi pakolliseksi,
151. Myödsytä pyhät sanasi,
 Luowutappa luottehesi,
 (Peruhuta lausiesi,)
161. Annan kultia kypärin,
 Hopehia huowan tänen,
 (Hopehia helman tänen,)
 Oman pääni päästimeksi,
 Henkeni (itseni) lunastimeksi.
166. En huoli hopehistasi,
 Kysy kuoja kultiasis; (kullistasi;)
 Mull' on kullat kuunikuiset,
 Päiwän polwiset hopiat,
 Ilman kuoja kullittasi,
 Hopehittasi häwyton.
 (Ilkiä hopehittasi.)
175. Annan ainoan orihin;
 Tuosten juomahan menewi,
 Tuosten juomasta tulewi,
 Itseksen sotia käypi,
 Tappeloita tallustawi.
182. En huoli hewofestasi,
 Ilkiä orifestasi;
187. Pääs' on päiwä paistamassa,
 Oikaluillansa Otawa,
190. Besipilwiä wetäwi.
196. Annan ainoan wenehen,
 Itseksen sotia souti
 Luoen täytensä rahoja j. n. e.

201. Ki puolen istujaksi,
Suojaksi sopun kulumelle,
213. Tuli itkien kotihin,
Kallotellen kartanolle.
237. Oi on poikani polonen!
Elä itke suotta kanaan,
Ei ole syytä itkeähäk,
Waiwoja wälittoahak;

Yhesneljättä Runo.

1. Anni tytti, aino tytti
Läksi wasfan taitantahan.
7. Kolmatta korottelesken,
* Kolmatta kokelewi,
8 $\frac{1}{2}$. Perehen parahimmalle.
9. Osmonen orosta wirkki,
Kalewainen kaskimailta,
* Osmonen orosta kirpo,
* Osmonen norosta kirku,
11. Kaswo neito minusa mielin,
Ylä muissa nuorisosissa,
Nuorisosissa kaunihissa,
Kaswo kaisissa somissa
Ole haahen haljakoissa.
16. Weny wehnä wiiplosilla.
17. Anni tytti, aino tytti
21. Mitä itket Anni tytti,
Anni tytti, aino tytti?
27. Sinalangat wyöni päistä,

- * Tinat wyöstäni tilahti,
Kaunoseni wyöni päästä,
- 48 $\frac{1}{2}$. Kultaripsut fulmiltani,
Sini silkkit silmiltäni,
(Simpukkaifet silmiltäni,)
Punapäret pääni päältä,
Hopiaifet huuliltani.
31. Pajtion on laainnaassa,
KirjoKorjan Kirjonnaassa:
52. Emo aitan portahalla
Boita tiulusa pesewi:
65. Osmönen orošta huuti,
73. Anni tytti, aino tytti,
Elä ole milläskänä;
80. Tulet muita wuolahampi;
82. Tulet muita siukiampis
135. Kwasi pahimman arkun,
137. Löysi pauloa palasen,
138. Raheksan kapalowhötä;
Kuukistaksen, Kaakistaksen,
Kuristihen kulta-wöillä,
Kaakistiin kapalowöillä,
Riputaksen rihmallensa;
Siitä riutu lippahalle,
Kaatu arkun kannen päälle.
151. Meni emo katso-mahan,
152. Yön kahen, kolmen perästä:
* Kolmen wuoen oltuansa:
* Kolmet vuotta oltuansa:
154. Jop' on uupunt Anni tytti,
Anni tytti, aino tytti,
Saanut pauloa palasen,
Kuristanut kulta-wöillä,

Karistant Papalowdilla.
 Emo tuosta itkemähän:
 Bieres khynef khyättele,
 Bierkää wetrehet weteni
 Itkewillä ihopäillä j. n. e.

175. Helman hienon helmuswöille.

179. Sinisille sukkafile.

* Sinipäille sukkafile.

183. Kultakengän fantasille.

* Kaunihille fantapäille.

* Kaunihille kalsuillensa.

199. Kotiwi kolme koiwuu

202. Joka koiwun latiwuelle.

203. Käki kukku lemme, lemme,

205. Toinen kukku auon, auon,
 Papselle auottomalle,
 Kolmas kukku sulon, sulon,
 (Kolmas P. emon, emon,)
 Papselle emottomalle.
 (Papselle sulottomalle.)

211. Käeksellä kääriawä,

* Käeksellä aina kähwä,

* Kalan pynösfä kääwiä,

216. Pasäki onkensa wetehen,
 Ongetteli, tarkotteli.

219. Hoiainen siima winku,

223. Pohi puuttu onkehensa,
 Taimen tankarautahansa.

226. Kumo kuusikaarehensa.

230. En tunne kaloa tuota.

240. On luonnon lohikalaksi.

* Luopusin lohikalaksi.

- * Vuonnoton lohikalaaksi.
242. Kattila sepon pajassa.
Niin sano sanalla tuolla:
Disko luokkani kotonen,
Eli halkohakkurini?
245. Namusiiksi atrioiksi,
Murkkinaisiksi muruiksi.
250. Lohi loimahti merehen,
* Lohi luonnon loiskahteli,
251. Kala kirjo kammeltihen,
* Kola kirjo kammertihen,
* Kala kirjo kimmertihen,
254. Usken päättänsä kohotti,
Noosti kättä oikieita,
259. Kupahalta kuuennelta.
265. Oi sie hullu hulluuttasi,
Hulluuttasi, houkuuttasi,
Mieleltä wäheyttäsi!
(Wäinö mielestä wähyyttä!)
269. Bellolan wetistä neittä.
275. Emp' on sulle siksi tullut,
* En mie sulle tullukkana,
295. Jalkojesi jaksajaksi,
Mesileiwän leipojaksi.
294. Tulen wiejäksi kotihin,
312. Emo wastahan tulewi,
Emo ennätti kysyä:
Boip' on poikani polonen!
Mit' olet pahoilla mielin j. n. e.
Waka wanha Wäinämöinen
Niin sano sanalla tuolla:
Olin ma ongella olia j. n. e. (kertoin
kailki).

317. Sääntä suurta sylwättynä,
 321. Kjatukseksi alalla,
 Toimi toisessa talossa.
 327. Ei ollut kuntoa piteä,
 333. Missä Khtola asuwi,
 Wäinön tyttöset wenywi.
 348 $\frac{1}{2}$. Siitä wanha Wäinämöinen
 Paino seponsa pajahan,
 Naista kullaista kuwaapi,
 Hopiaista huolittawi j. n. e.
 (Samaki kun ennen Ilmarinen).

Kahesneljättä Runo.

5. Toisen hirren päänsä päältä,
 Sinisillä silkillänsä,
 8. ummisleängän uurtehilla.
 15. Yhen heitti lypsämättä,
 207. Ei tietä itseä silläz
 * Ei tietä nimeä silläz
 Isä kutsu Ilmasekse
 210. Wellet werra joukkioiksi,
 Muu kylä nimettömäksi.
 215. Tuli ukko ristimähän,
 228. Kaksiviikkonen karehti:
 232 $\frac{1}{2}$. Ei ole vielä suolle wiety,
 Eikä puulla päähän lyöty,
 Tahi tangolla tapettu
 Edistä tuhmemmistakana.

240. Paulo puifen umpipurren,
 Baskilaitan päälaelle,
 Nautaruohen jälkohinsa.

241. Kuparisen Eyyhätteli.
 Paskea kóröttelewi
 Kurimuksen kulkun alle,
 Nian kielen kääntimille,

248. Kantelwoinehen katosi,
 Saakhtuwi lauluinensa,

Loppu tästäkin.

Pränftiwirheitä.

Ensimmäisessä Jaossa.

Siwun	railla	on:	lue:
VII	23	tawalla kun,	tawalla, kun
IX	3	Kalewata	Kalewata
X	3	jättiläisiltä	jättiläisiltä
XIII	10	asista	asioista
XXIII	15	meren	merien
XXVIII	19	Korottamassa	Korottomassa
XXX	8	menewään,	menewään,
XXXIX	1	suoti	souti
—	15	näissä	näistä
XL	12	kerottu	kerottu
XLI	12	atkutawuen	atkutawuen
5	3	oppimahan	oppimahan
14	24	Pojolahan	Pohjolahan
21	18	pukewi,	pukewi,
22	5	Pohjolašta,	Pohjolašta
26	15	Katsajoa,	Katsajoa,
27	20	talohon.	talohon.
31	3	Misä	"Misä
—	14	Kainalosja".	Kainalosja.
32	21	Karbun	Karbun
34	28	Käpyjä,	Käpyjä,
—	30	filman teitä	filmenteitä
38	23	luistaellas.	luistaellos.
39	2	wuotomassa,	wuotamassa,
42	27	Kipuja Kivistämän,	Kiviä Kivistämän,
45	18	Wainolan	Wainolan
55	25	syötty	syötti
57	6	surmattawan,	surmattawan,
62	16	riisujointa,	riisujointa,
63	30	Takkumiehiä	Takku miehiä
67	4	perältä	periltä
—	10	luuilla	luuilla

Siv.	railla	on:	lue:
73	27	Kerwen	Korwen
76	21	Wallan	Willan
95	20	Päiwällä	Päiwälle
97	18	sanojansa,	sauojansa,
111	10	sanoa'	sanoa,
—	25	muienki	muienki
118	29	muntaos	muuttaos
122	19	Siiry	Siirry
123	17	tolelle,	totelle,
127	1	kuulla,	kuulla,
131	16	tienkäwiä:	tienkäwiää:
134	17	"Kefän	Kefän
143	18	Teräswoihin	Teräswoihin
154	21	Etfitähän,	Etfitihin,
157	18	fillon	fillan
172	6	Panĸo	Panĸo
173	5	Kylän	"Kylän
174	4	Kunnioikſi.	Kunnioikſi."
—	16	Kutsuoloiſle	Kutsuloille
175	23	Tloſſa	Tloſſa
179	21	Reki	Reki
189	8	Kynn	Ky'ynn
199	17	Tjmarifen:	Tjmarifen:
203	26	Dipa	Dipa
208	26	meillä	mailla,

Toiſeſſa Tuoſſa.

27	13	Poikueni	"Poikueni
33	24	Purta	Purta
35	19	Kaiſeti	Kaiſe
38	4	waiſerrehti,	waiſerrehti,
56	23	roikkauwan;	raikkauwan;
67	8	työtä,	työtä,
133	21	Kipunen	Kipunen
135	22	Pyyhki	Pyyhki
139	15	pannu	pannu

Siv.	raissa	on :	lue :
140	15	päälle	päällä
145	17	luomoa,	lumoa,
150	19	Wiekäáme	”Wiekäáme
153	8	laskimilla.	laskimilla.”
—	9	Kul’	Kul’
156	30	Syys’	Syys’
157	24	Kannu	Kanna
158	12	länne	tänne
161	25	pähwyen	päiwyen
167	28	kultarenkahaista	kaularenkahaista
168	27	kumattowaksi,	kumottawaksi,
169	27	tulesfasi,	tullessafi
173	14	Hanki	Hanhi
182	11	Waskipojahan	Waskipohjahan
184	9	wierteteli :	wierretteli :
187	24	muuttelehon,	muuttelohon,
190	10	wirko	wirkko
193	1	kartanohon,	kartanohon,
196	17	maa	ma
198	16	wirko,	wirkko,
200	2	Länti	Lenti
—	18	Kuu	Kun
204	25	Kiwät	Kiwet
206	24	Kainalaista	Kainaloista
210	7	milläjätkään	millänjätkään
212	12	Wainämöiselle	miehelle
213	25	Arwaos	Arwaos
218	18	tuonekkana.	tunnekkana.
228	6	aiwinaijillahan,	aiwinaijillahan.
—	17	wirko,	wirkko,
232	5	tutkelmusta,	tutkelmusta,
—	8	Eikä	Eikä
233	5	Ferralla,	Feralla,
234	9	Walmitti	Walmisti
—	17	pitiä	piitiä
—	18	nuoloja	nuolia

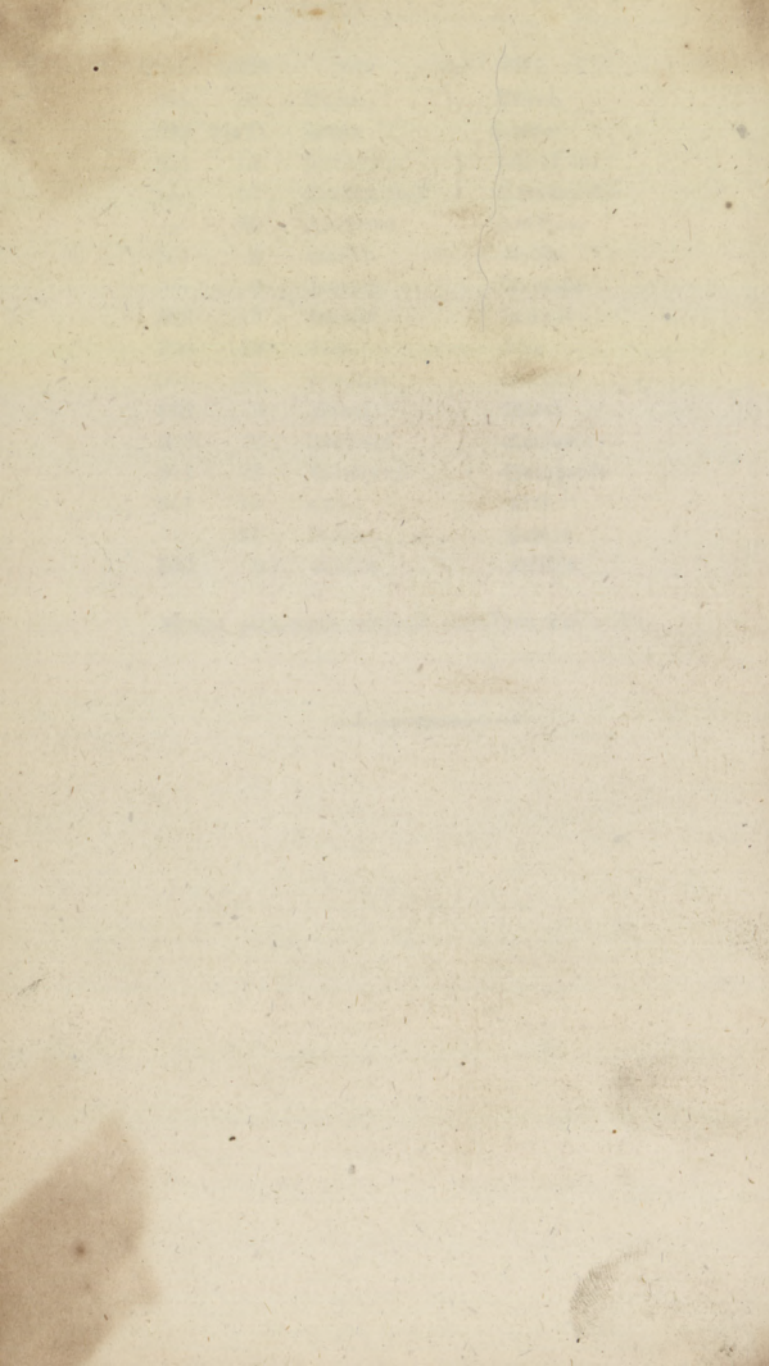
Siv.	railla	on:	lue:
235	14	miimmen	wiimmen
—	31	145	245
236	9	luotaloita,	luotoloita,
—	12	Kalohauat	Kalahauat
237	21	tuwitteli,	tuuwitteli,
238	26	juorottama.	juorottama.
239	2	suotamahan,	soutamahan,
240	11	uun	uuen
246	7	weritohusta,	werituhosta,
248	23	Lähin	Lähen
252	15	ui	ei
254	28	Wirassa	Wirassa
257	4	Turkissa	turkissa
—	28	palanehia	palannehia
261	32	umentoloinen,	umentolainen,
264	22	Kirjokorjan	Kirjokorjin
265	29	ei *	en
—	31	12. P. w. wafoeli,	13. P. w. wakoeli,
266	3	Witjohin	Witjohin
—	16	mmutellate,	muutellate,
273	10	juowu	jowu
274	2	pithoin	pitohin
276	21	86.	85.
278	3 ja 4	Meni	Mene
281	15	Piirrotitko	Piirrotitko
—	26	suoti,	souti,
284	7	warashattarani,	warwashattarani,
—	21	Näillä	Niillä
285	9	lumisen	lumesta
286	7	wutkan	mutkan
287	8	luppahun	luppahan
288	5	Fannun	Fannuin
292	34	Manteoelle	Manterelle
293	11	Tutatkunnan	Tuhatkunnan
—	29	804.	804.
294	7	purjenpuun	purjepuun

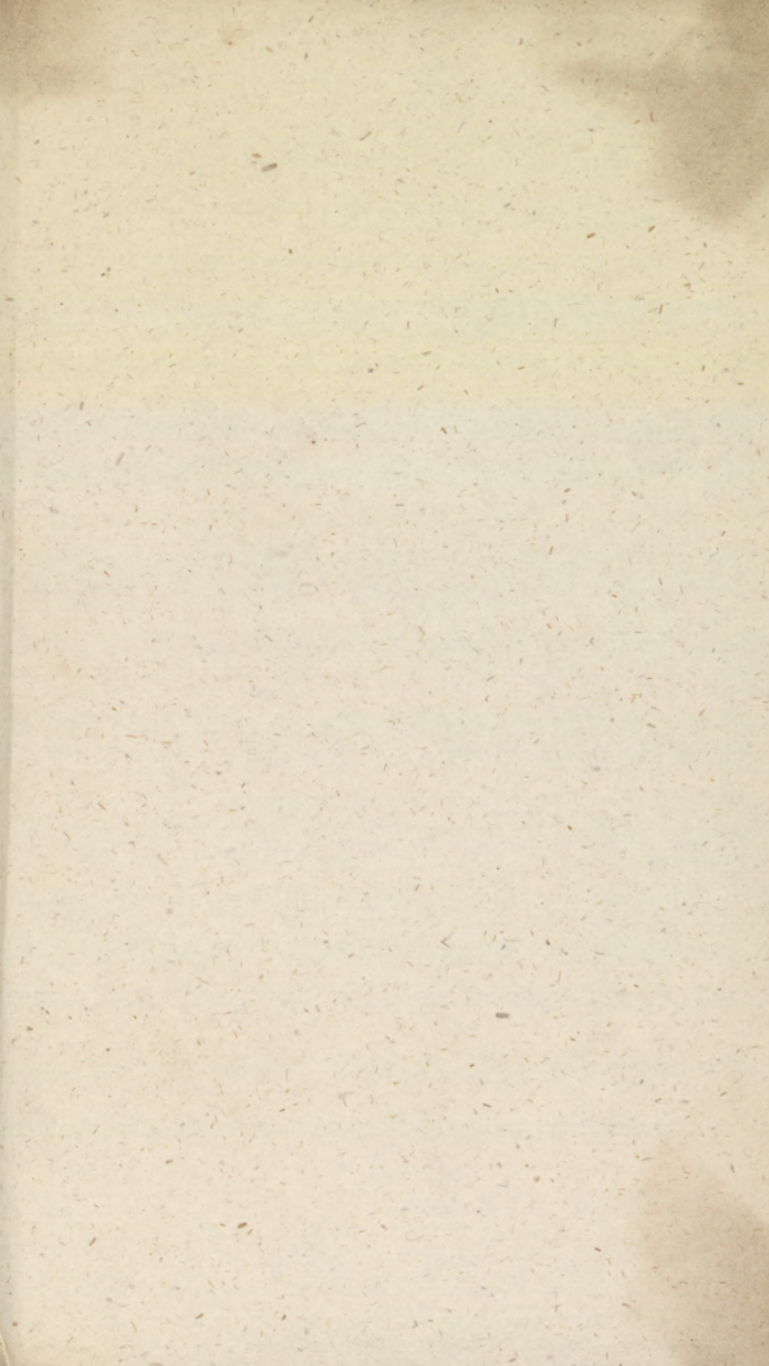
Siv.	railla	on:	lue:
294	16	Tuuro,	Teuro,
299	9 ja 11	sampu	sampo
300	16	sulkiaksen.	solkiaksen.
—	18	Teräswoisjä	Teräswoisjä
—	20	Kulkewat	Kulkivat
301	4	maisen	maisin
—	7	suotaoho	soutaoho
302	12	kaareni	kuoreni
304	32	386.	336
307	25	istuksen	istuksen
310	9	Winri	Wieri
312	29	Turjalta	Turjasta
313	15	Satahanke	Satahanka
317	13	ahti	Uhti
—	27	Pohjan	Pohjan
320	35	aifihin	aifihin

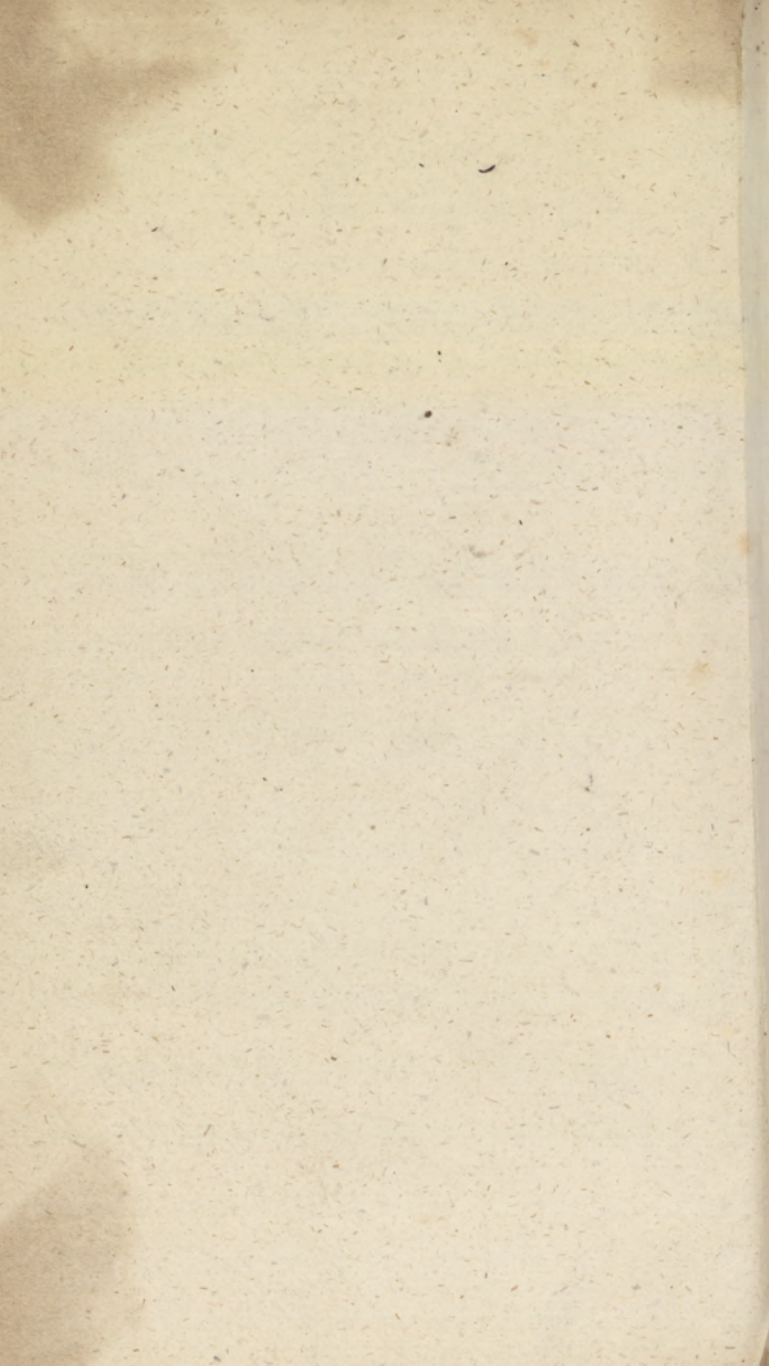
Muita pienempiä wirheitä oikaškoon lukia itse.

J
392.VII.2

Suom. kirj. seura

21

